UNIVERSITA KARLOVA V PRAZE
PŘÍRODOVĚDECKÁ FAKULTA
KATEDRA SOCIÁLNÍ GEOGRAFIE A REGIONÁLNÍHO ROZVOJE

PRÍLOHY

K DIZERTAČNEJ PRÁCI

POROVNANIE POSTSOCIALISTICKEJ TRANSFORMÁCIE PRIESTOROVÝCH ŠTRUKTÚR ČESKÝCH BUDĚJOVÍC A BANSKEJ BYSTRICE

TOMÁŠ CHORVÁT

PRAHA 2005

OBSAH

MAPOVÁ PRÍLOHA 1

List 1: Morfogenetické zóny. Vyčlenenie morfogenetických zón v B. Bystrici a v Č. Budějoviciach podľa urbanistických obvodov 1

Funkčné zóny. Rozčlenenie urbanistických obvodov B. Bystrice a Č. Budějovíc podľa príslušnosti k vyčleneným funkčným areálom 1

List 2: Morfologická vs. funkčná štruktúra. Morfologická x funkčná priestorová štruktúra B. Bystrice a Č. Budějovíc 2

Fyzická priestorová štruktúra. Rozčlenenie urbanistických obvodov B. Bystrice a Č. Budějovíc do zhlukov podľa charakteristík fyzickej priestorovej štruktúry 2

List 3: Socioekonomický status. Rozčlenenie urbanistických obvodov B. Bystrice a Č. Budějovíc do zhlukov podľa charakteristík socioekonomického statusu 3

Rodinný status. Rozčlenenie urbanistických obvodov B. Bystrice a Č. Budějovíc do zhlukov podľa charakteristík rodinného statusu 3

List 4: Kultúrny status. Rozčlenenie urbanistických obvodov B. Bystrice a Č. Budějovíc do zhlukov podľa charakteristík kultúrneho statusu 4

Semikomplexná analýza fyzickej a sociálnej štruktúry. Semikomplexná analýza fyzickej a sociálnej štruktúry B. Bystrice a Č. Budějovíc - rozdelenie UO do zhlukov 4

List 5: Oblasti koncentrácie obchodných zariadení. 5

Nová rezidenčná výstavba 5

List 6: Rezidenčná suburbanizácia v zázemí B. Bystrice a Č.Budějovíc 6

TABUĽKOVÁ PRÍLOHA 7

Tab. 1 Demografický vývoj v Č. Budějoviciach a v B. Bystrici v rokoch 1950-2001 7

Tab. 2 Porovnanie vybraných ukazovateľov za mestské zóny v B. Bystrici a v Č. Budějoviciach (1991) 9

Tab. 3 Porovnanie vybraných ukazovateľov za mestské zóny A-D v B. Bystrici a v Č. Budějoviciach (1991) 9

Tab. 4 Porovnanie vybraných ukazovateľov za funkčné areály v B. Bystrici a v Č. Budějoviciach (1991) 9

Tab. 5 Zoznam premenných vstupujúcich do komponentnej a zhlukovej analýzy 10

Tab. 6 Vývoj územnej rozlohy B. Bystrice a Č. Budějovíc v druhej polovici 20. storočia podľa administratívnych zmien 11

Tab. 7 Výstavba rodinných domov v skúmaných mestách a v ich zázemí 11

Tab. 8 Porovnanie zastúpenia a rozlohy veľkoplošných predajní v B. Bystrici a v Č. Budějoviciach (2002) 12

Tab. 9 Bytová výstavba v bytových a rodinných domoch v skúmaných mestách a ich zázemí 12

Tab. 10 Charakteristiky zhlukov a tabuľkové hodnoty k východiskovej analýze stavu intraurbánnych štruktúr v Č. Budějoviciach a v B. Bystrici v roku 1991 13

Fyzická priestorová štruktúra: 13

Sociálno-priestorová štruktúra 14

10 a) Socioekonomický status 14

10 b) Rodinný status 16

10 c) Kultúrny status 17

Tab. 11 Údaje o prisťahovalectve do vybraných obcí okresu Č. Budějovice so vzťahom k okresnému mestu za obdobie 1997-2001 19

Tab. 12 Údaje o prisťahovalectve do obcí v zázemí B. Bystrice za obdobie 1997-2001 20

Tab. 13 Súhrnné údaje k rezidenčnej suburbanizácii zázemí B. Bystrice a Č. Budějovíc (1997-2001) 21
GRAFICKÁ PRÍLOHA **21**
TEXTOVÉ PRÍLOHY **22**
1. Definovanie transformačných procesov prebiehajúcich v postsocialistických mestách 22
1.1. Transformačné procesy na úrovni morfologickej priestorovej štruktúry mesta 22
1.2. Transformačné procesy na úrovni funkčnej priestorovej štruktúry mesta 22
1.3. Transformačné procesy na úrovni sociálno-priestorovej štruktúry mesta 23
1.4. Transformačné procesy s vyššou úrovňou komplexity 24
1.5. Transformačné procesy prejavujúce sa v špecifických miestnych podmienkach 24
2. Metodický postup - komponentná a zhluková analýza 25
3. Rezidenčná suburbanizácia 27
3.1. Analýza dát za obce v zázemí B. Bystrice za obdobie 1997 - 2001 27
3.2. Analýza dát za obce v zázemí Č. Budějovíc za obdobie 1997 - 2001 27
3.3. Závery o charaktere rezidenčnej suburbanizácie v zázemí B. Bystrice a Č. Budějovíc na základe dát o migrácii za obdobie 1997-2001 30
FOTOGRAFICKÁ PRÍLOHA 33

Morfogenetické zóny

Vyčlenenie morfogenetických zón v B. Bystrici a v Č. Budějoviciach podľa urbanistických obvodov

Banská Bystrica

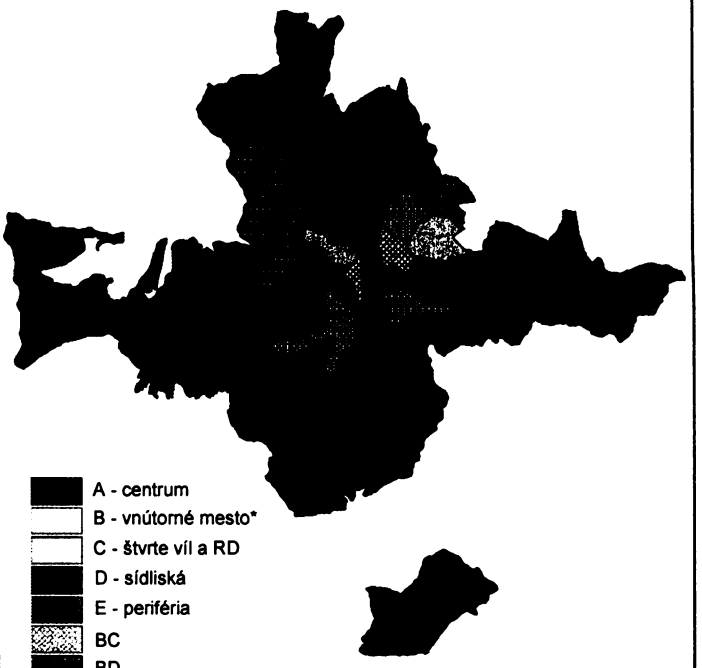

A - centrum
B - vnútorné mesto*
C - štvrte víl a RD
D - sídlisková
E - periféria
BC
BD
CD
CE
DE

S

4 0 4 8 Km

* V B. Bystrici sa čistá zóna B nenachádza

České Budějovice

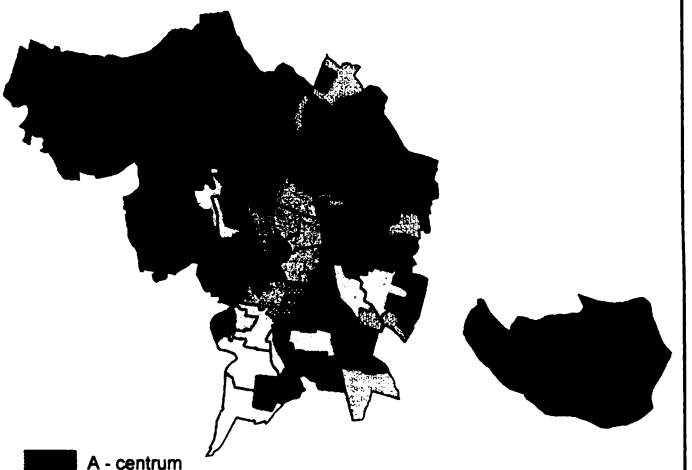

A - centrum
B - vnútorné mesto
C - štvrte víl a RD
D - sídlisková
E - periféria
BC
BD
BE
CE

S

3 0 3 6 Km

Funkčné areály

Rozčlenenie urbanistických obvodov B. Bystrice a Č. Budějovíc podľa príslušnosti k vyčleneným funkčným areálom

Banská Bystrica

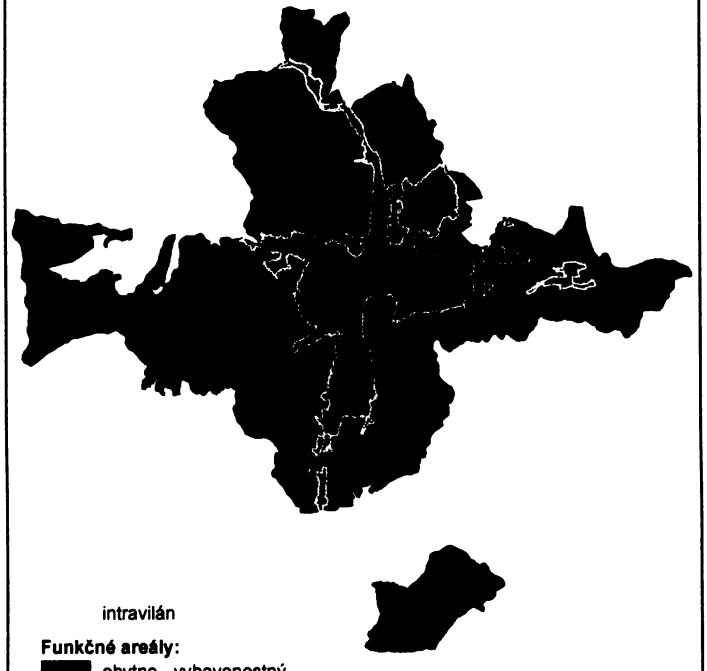

intravilán

Funkčné areály:

obytno - vybavenostný
priemyselno - skladovo - dopravný
poľnohospodársko - lesno - rekreačný

S

4 0 4 8 Km

České Budějovice

intravilán

Funkčné areály:

obytno - vybavenostný
priemyselno - skladovo - dopravný
poľnohospodársko - lesno - rekreačný

S

3 0 3 6 Km

Morfologická x funkčná štruktúra

Morfologická x funkčná priestorová štruktúra B. Bystrice a Č. Budějovíc

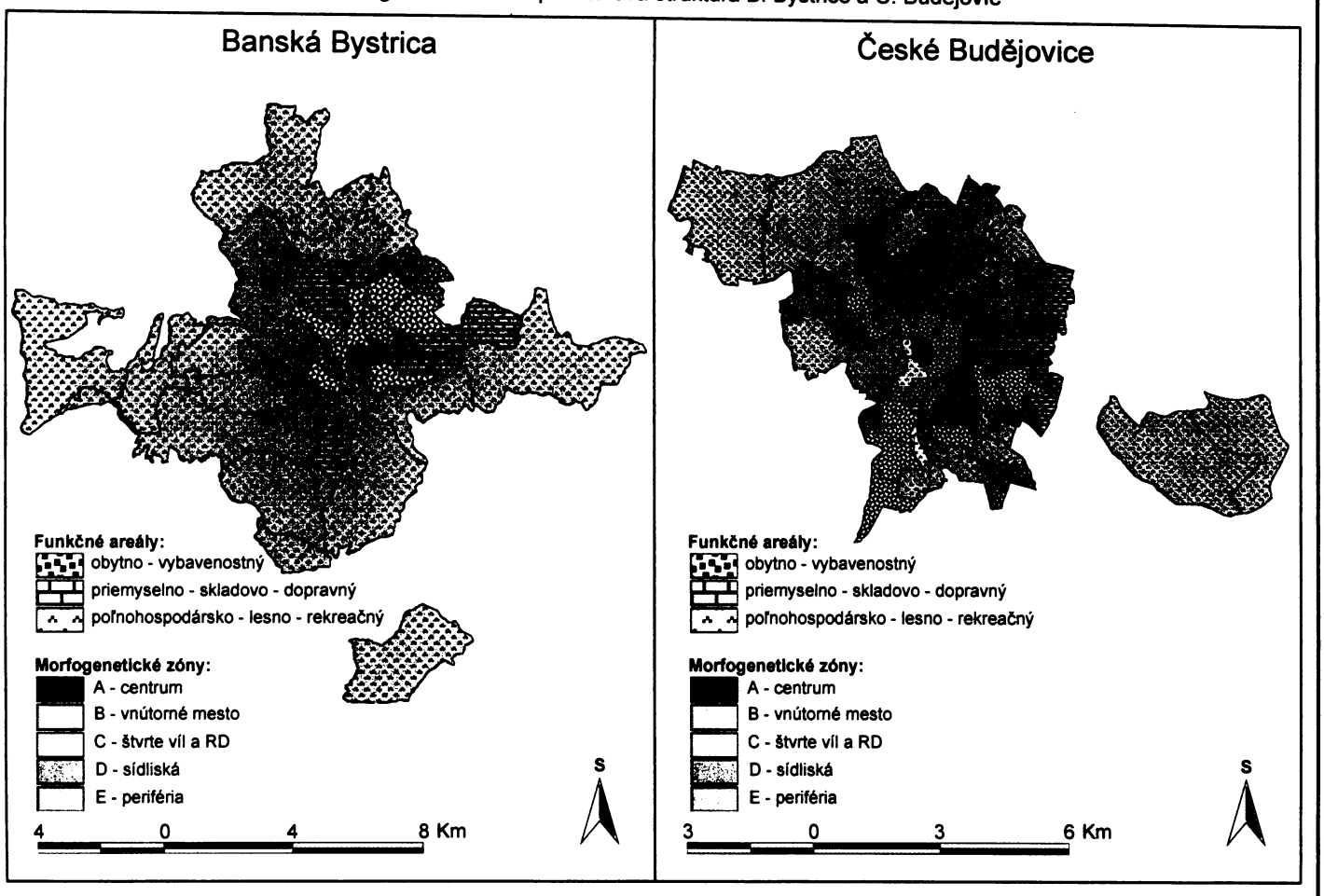

Fyzická priestorová štruktúra

Rozčlenenie urbanistických obvodov B. Bystrice a Č. Budějovíc do zhlukov podľa charakteristík fyzickej priestorovej štruktúry

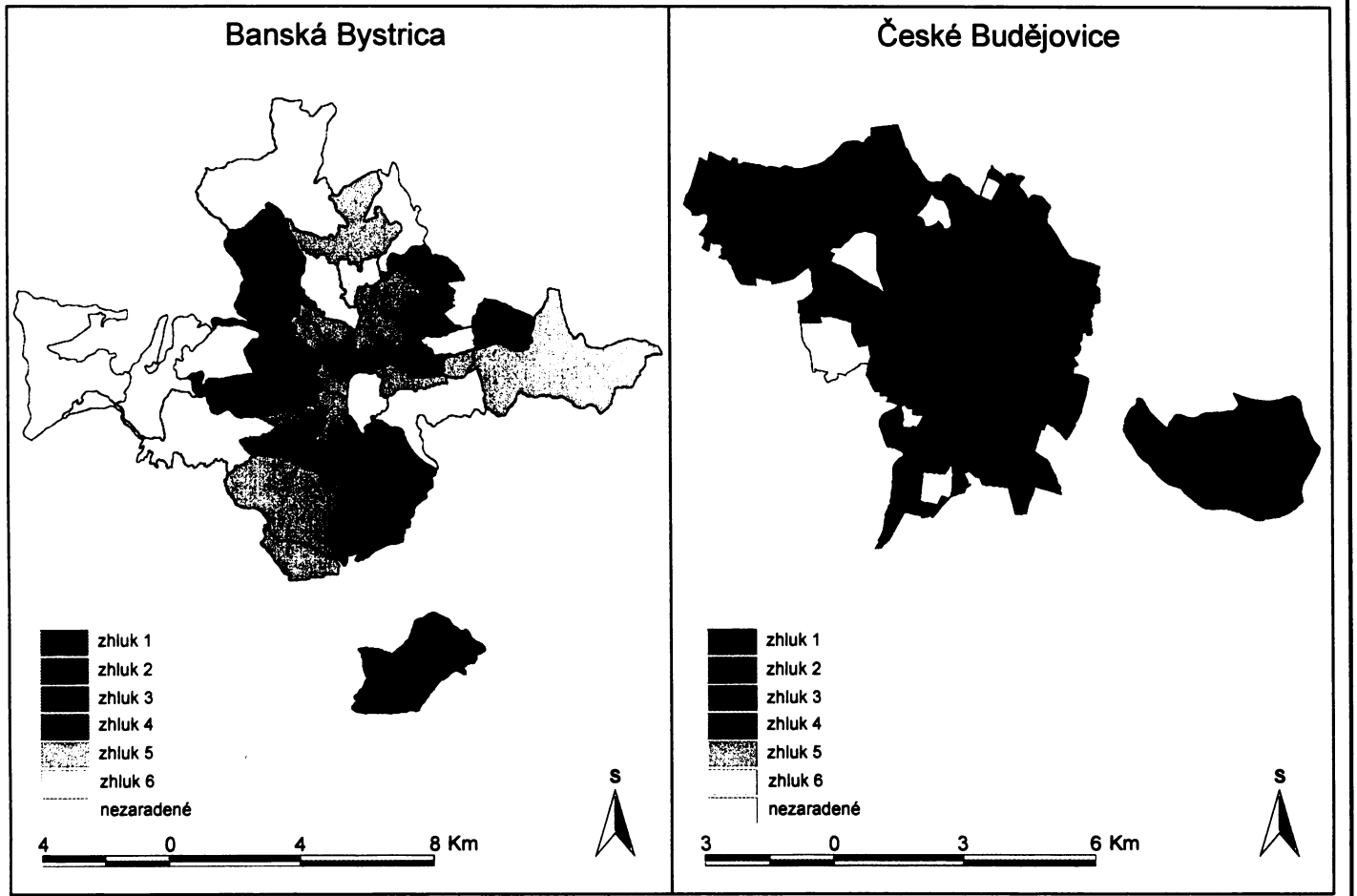

Socioekonomický status

Rozčlenenie urbanistických obvodov B. Bystrice a Č. Budějovíc do zhlukov podľa charakteristík socioekonomického statusu

Banská Bystrica

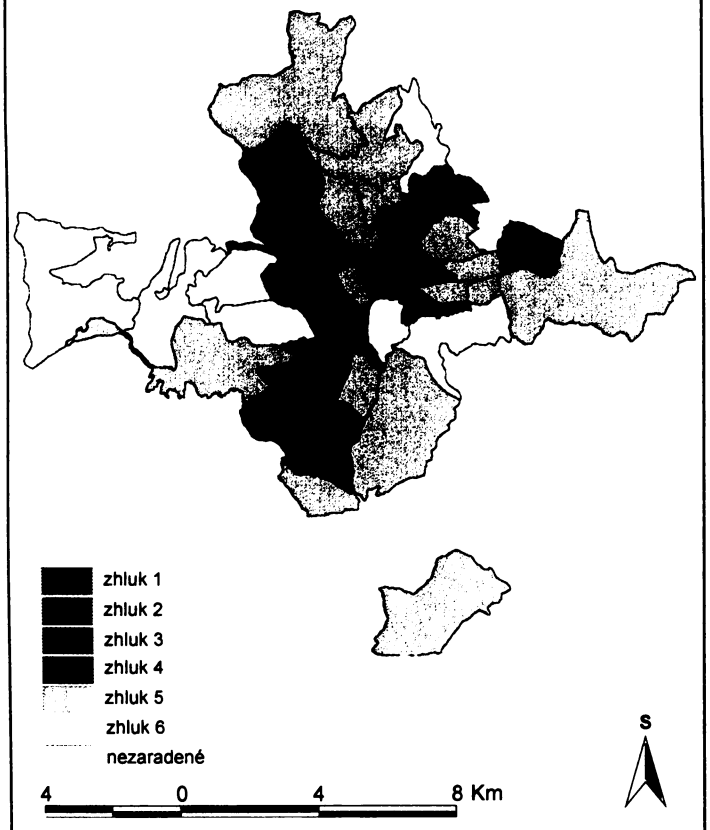

České Budějovice

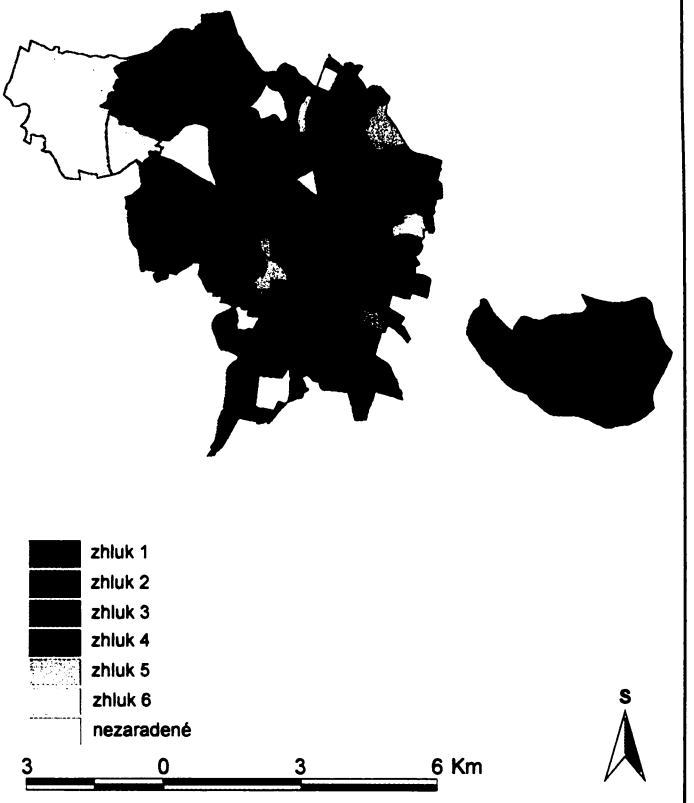

Rodinný status

Rozčlenenie urbanistických obvodov B. Bystrice a Č. Budějovíc do zhlukov podľa charakteristík rodinného statusu

Banská Bystrica

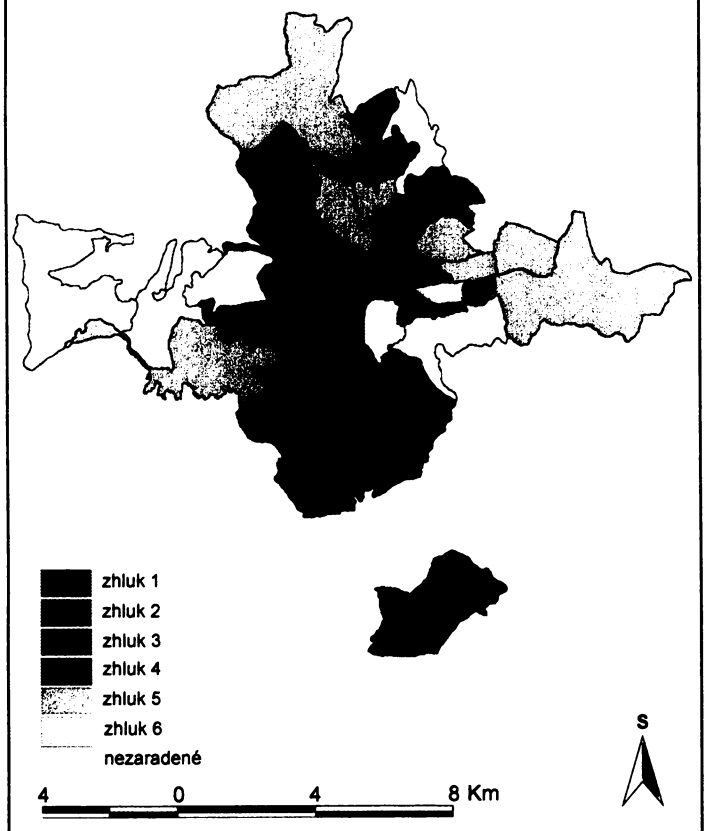

České Budějovice

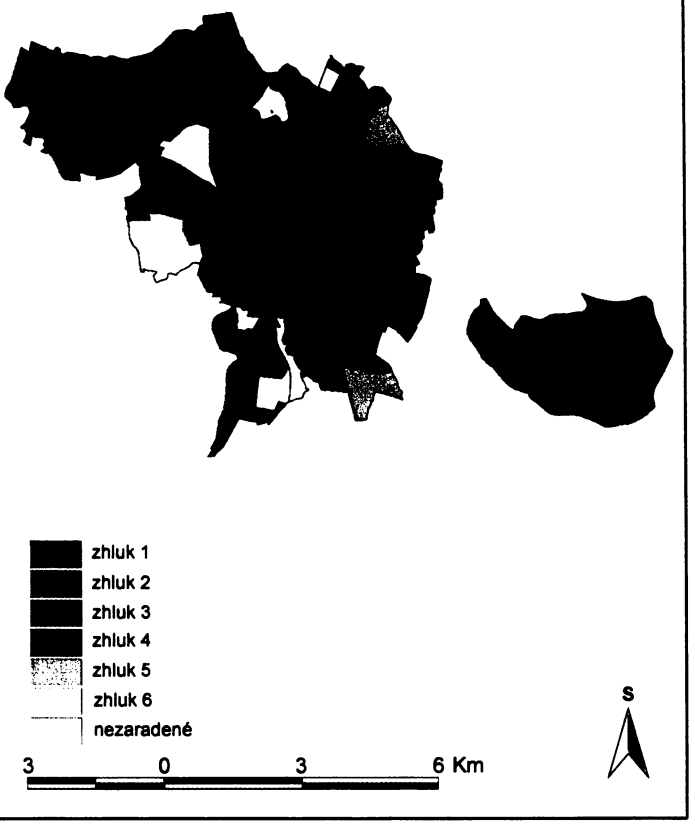

Kultúrny status

Rozčlenenie urbanistických obvodov B. Bystrice a Č. Budějovíc do zhlukov podľa charakteristík kultúrneho statusu

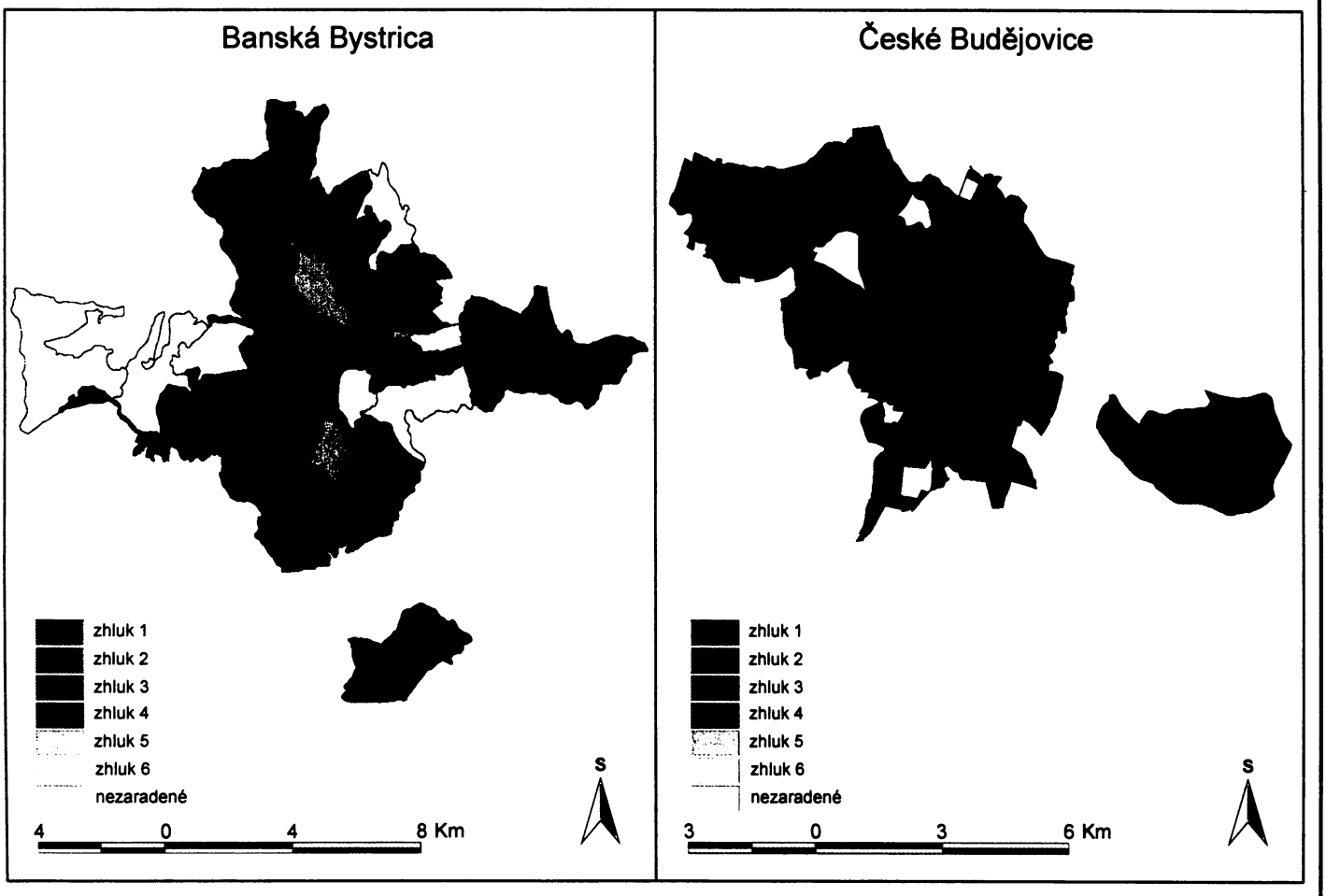

Semikomplexná analýza fyzickej a sociálnej štruktúry

Semikomplexná analýza fyzickej a sociálnej štruktúry B. Bystrice a Č. Budějovíc - rozdelenie UO do zhlukov

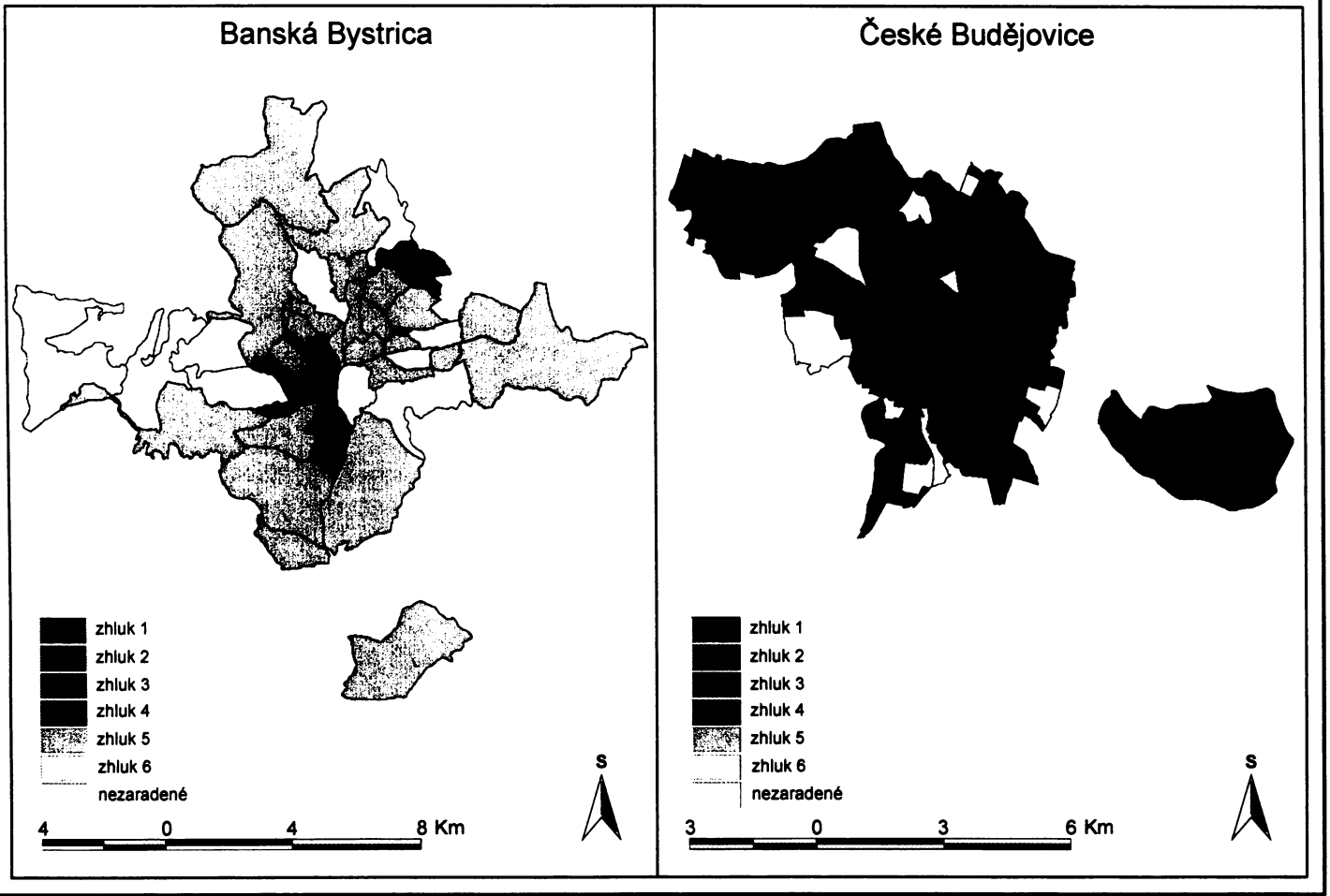

Oblasti koncentrácie obchodných zariadení

Banská Bystrica

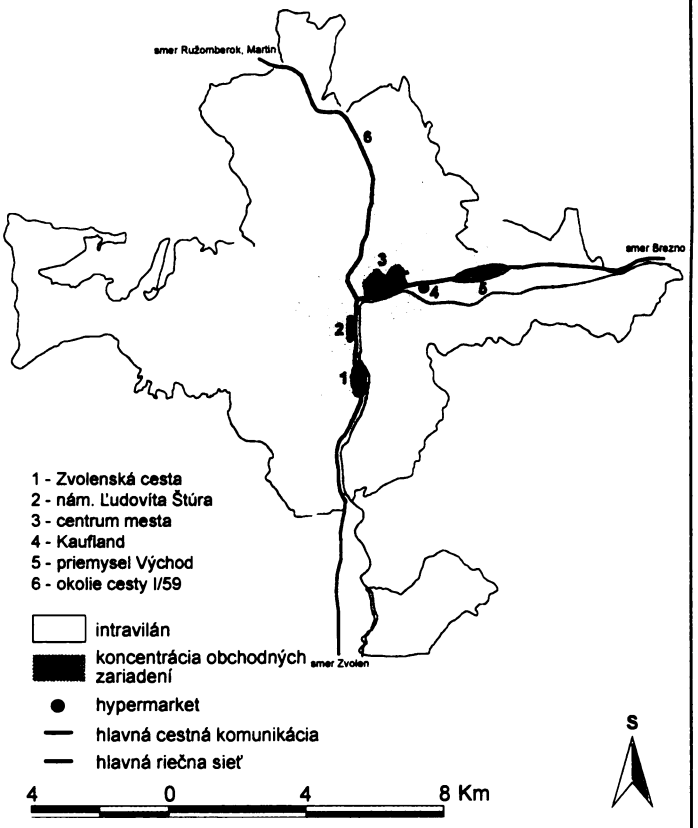

České Budějovice

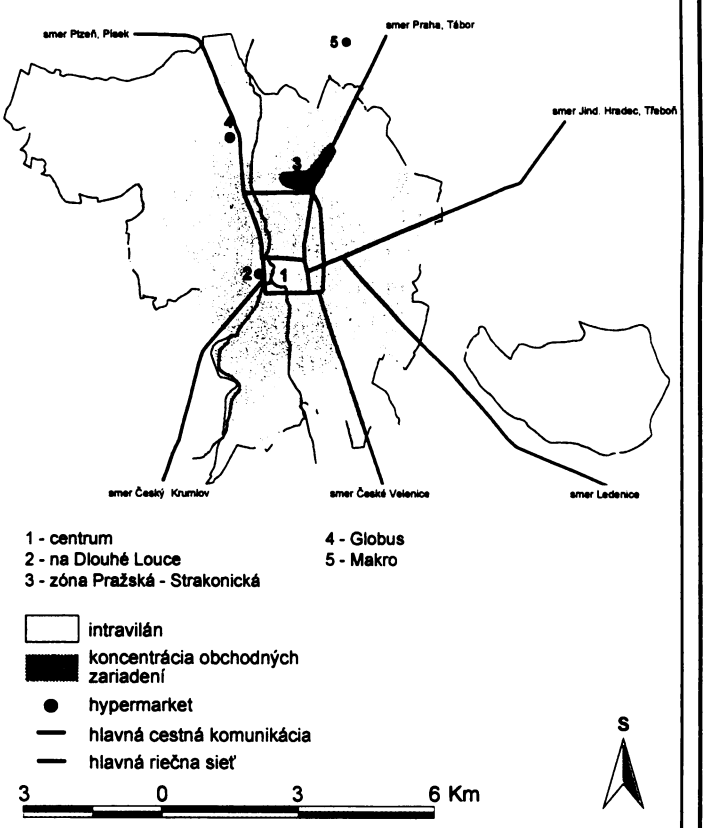

Nová rezidenčná výstavba

Banská Bystrica

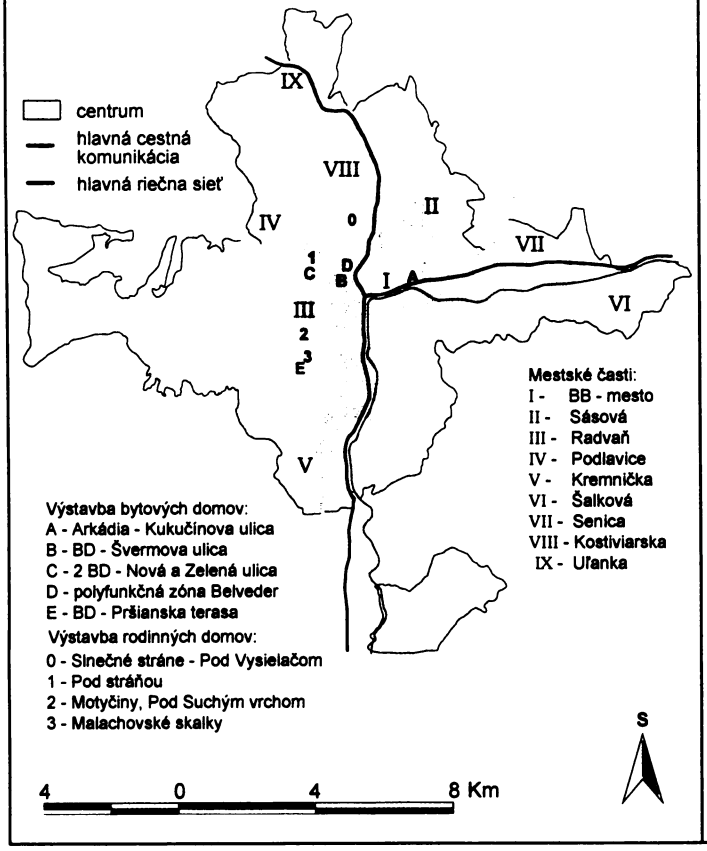

České Budějovice

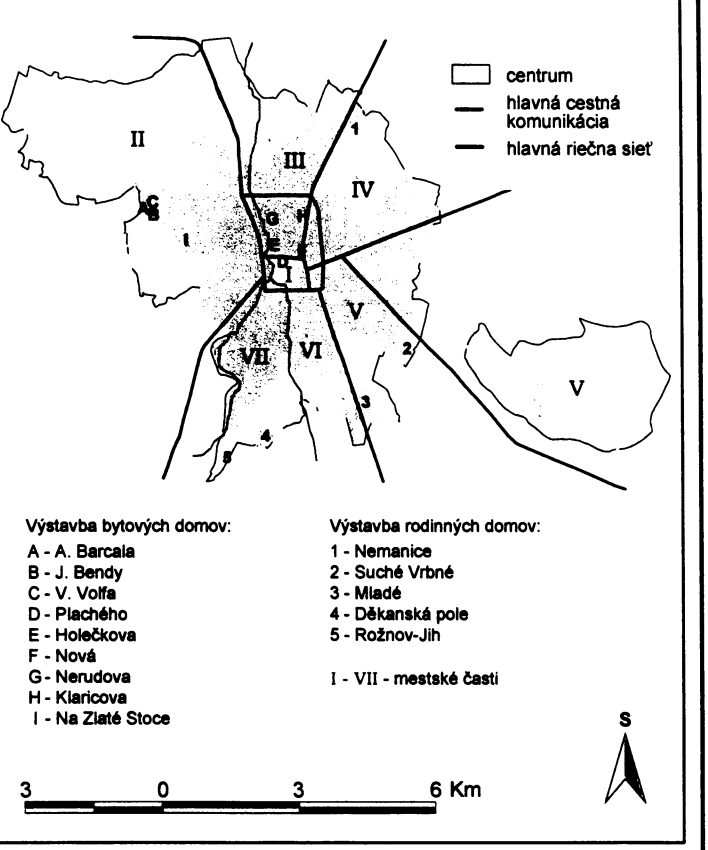

Rezidenčná suburbanizácia v zázemí Banskej Bystrice a Českých Budějovíc

Banská Bystrica

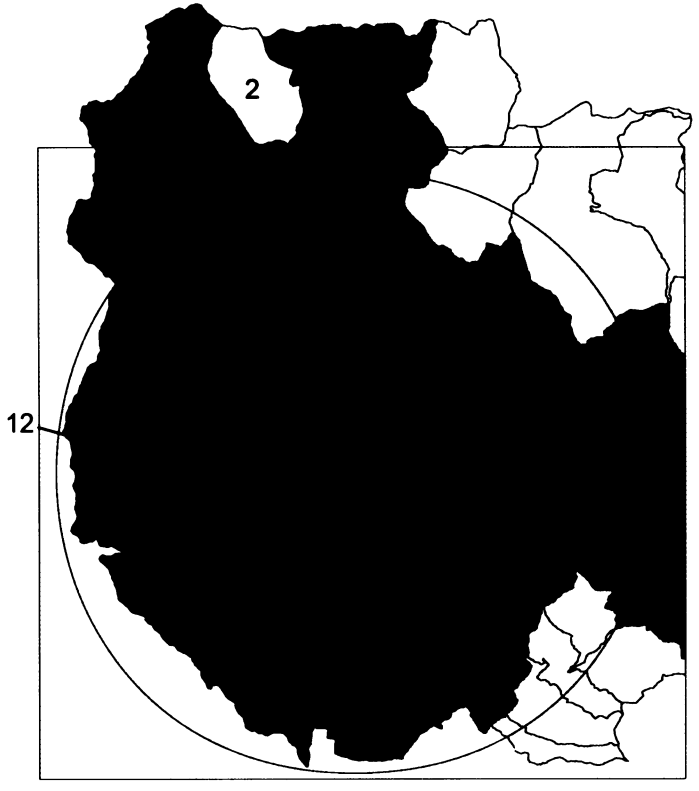

1 Dolný Harmanec
2 Turecká
3 Staré Hory
4 Kordíky
5 Harmanec
6 Špania dolina
7 Tajov
8 Riečka
9 Nemce
10 Selce
11 Priechod
12 Králiky
13 Kynceľová
14 Slovenská Ľupča
15 Malachov
16 Horná Mičiná
17 Môlča
18 Poniky
19 Horné Pršany
20 Badín
21 Hronsek
22 Dolná Mičiná
23 Vlkanová

katastrálne územie Banskej Bystrice
územie mimo záujmu
obce 1. skupiny
obce 2. skupiny
obce 3. skupiny
obce 4. skupiny

7 0 7 14 Km

S

České Budějovice

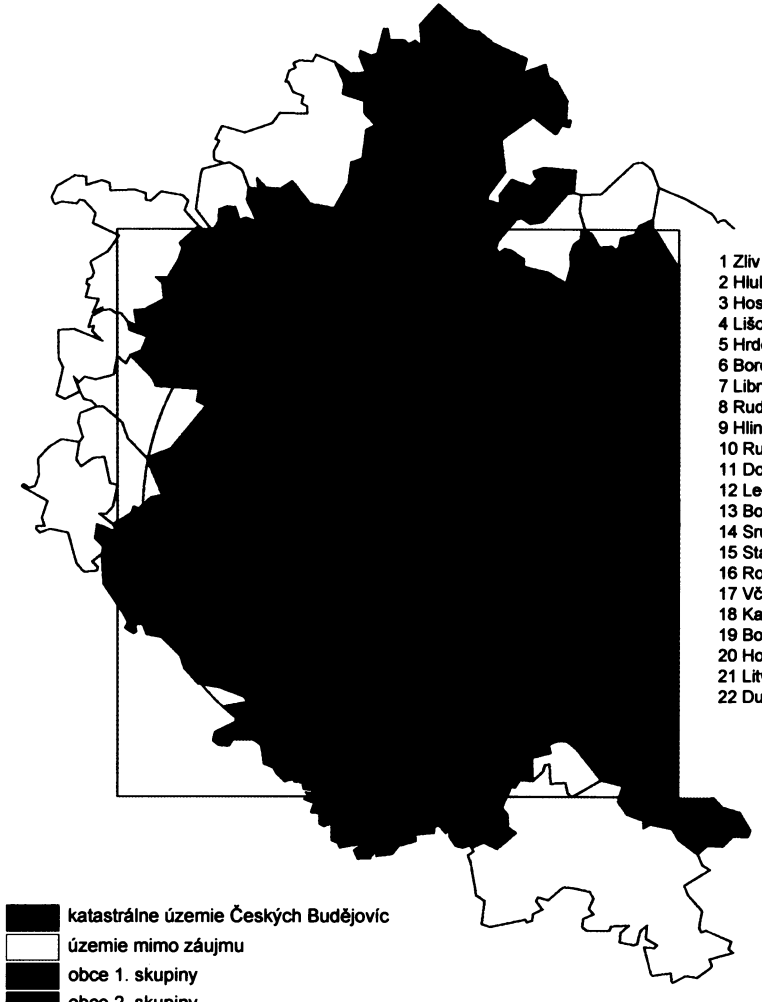

1 Zlív
2 Hluboká nad Vltavou
3 Hosín
4 Lišov
5 Hrdějovice
6 Borek
7 Libníč
8 Rudolfov
9 Hlincova hora
10 Rudolfov
11 Dobrá Voda
12 Ledenice
13 Borovany
14 Srubec
15 Staré Hodějovice
16 Roudné
17 Včelná
18 Kamenný Újezd
19 Boršov nad Vltavou
20 Homole
21 Litvínovice
22 Dubné

katastrálne územie Českých Budějovíc
územie mimo záujmu
obce 1. skupiny
obce 2. skupiny
obce 3. skupiny

8 0 8 16 Km

S

Tabuľková príloha

Tab. 1 Demografický vývoj v Č. Budějoviciach a v B. Bystrici v rokoch 1950-2001

Rok	Banská Bystrica									České Budějovice								
	PP	%	I	E	MP	%	CP	%	PO	PP	%	I	E	MP	%	CP	%	PO
1950	152	1,11	*	*	*	*	152	1,11	13665	138	0,33	3 515	2 316	1 199	2,88	1 337	3,21	41 694
1951	193	1,35	*	*	*	*	193	1,35	14308	233	0,55	3 839	2 762	1 077	2,52	1 310	3,07	42 666
1952	262	1,64	2272	1002	1270	7,97	1532	9,62	15932	245	0,41	3 579	2 551	1 028	1,73	1 273	2,14	59 462
1953	317	1,88	1291	1039	252	1,49	569	3,37	16901	476	0,78	3 072	2 189	883	1,44	1 359	2,22	61 313
1954	299	1,73	1248	1390	-142	-0,82	157	0,91	17243	410	0,66	2 660	2 382	278	0,45	688	1,11	61 892
1955	311	1,79	1407	1073	334	1,92	645	3,71	17369	404	0,65	2 305	2 076	229	0,37	633	1,01	62 582
1956	338	1,82	1587	874	713	3,84	1051	5,66	18555	372	0,59	2 215	1 785	430	0,68	802	1,26	63 454
1957	339	1,72	1518	730	788	3,99	1127	5,71	19750	270	0,42	2 169	1 730	439	0,68	709	1,11	64 115
1958	292	1,40	1851	687	1164	5,57	1456	6,96	20915	173	0,27	2 210	1 690	520	0,80	693	1,07	65 000
1959	307	1,39	1374	706	668	3,02	975	4,40	22150	40	0,06	2 124	1 318	806	1,23	846	1,29	65 666
1960	289	1,26	1662	729	933	4,07	1222	5,33	22938	92	0,14	1 879	1 346	533	0,79	625	0,93	67 241
1961	320	1,40	1737	743	994	4,34	1314	5,73	22919	138	0,21	2 138	1 059	1 079	1,68	1 217	1,89	64 239
1962	336	1,38	1732	642	1090	4,48	1426	5,86	24319	109	0,17	2 212	1 031	1 181	1,81	1 290	1,97	65 363
1963	308	1,20	1730	761	969	3,78	1277	4,98	25663	227	0,34	2 160	1 133	1 027	1,52	1 254	1,86	67 505
1964	304	1,13	1531	705	826	3,08	1130	4,21	26843	237	0,35	1 902	1 193	709	1,04	946	1,38	68 501
1965	310	1,09	1898	639	1259	4,43	1569	5,52	28402	132	0,19	2 257	1 073	1 184	1,70	1 316	1,89	69 619
1966	324	0,90	1596	676	920	2,56	1244	3,46	35924	223	0,31	2 649	1 044	1 605	2,25	1 828	2,57	71 198
1967	206	0,56	1381	610	771	2,08	977	2,63	37096	185	0,25	2 664	898	1 766	2,41	1 951	2,66	73 259
1968	147	0,38	1644	548	1096	2,86	1243	3,25	38268	183	0,24	2 661	989	1 672	2,23	1 855	2,48	74 887
1969	298	0,75	1535	603	932	2,35	1230	3,10	39655	151	0,20	2 155	1 049	1 106	1,44	1 257	1,64	76 763
1970	270	0,58	1629	698	931	2,01	1201	2,59	46335	228	0,30	2 192	1 263	929	1,20	1 157	1,50	77 231
1971	399	0,84	1829	841	988	2,08	1387	2,91	47609	276	0,35	1 849	1 374	475	0,61	751	0,97	77 762
1972	456	0,94	1794	754	1040	2,14	1496	3,07	48680	241	0,31	1 751	1 129	622	0,79	863	1,10	78 545
1973	86	0,17	2030	763	1267	2,55	1353	2,72	49769	445	0,56	1 866	1 267	599	0,75	1 044	1,31	79 471
1974	664	1,29	1945	711	1234	2,39	1898	3,68	51633	506	0,63	1 466	1 292	174	0,22	680	0,84	80 483
1975	660	1,23	2426	724	1702	3,17	2362	4,40	53668	503	0,62	2 637	1 401	1 236	1,52	1 739	2,13	81 506
1976	773	1,38	2183	801	1382	2,47	2155	3,85	55968	546	0,65	2 587	1 417	1 170	1,40	1 716	2,06	83 492
1977	730	1,26	2560	870	1690	2,91	2420	4,16	58117	468	0,55	2 469	1 425	1 044	1,22	1 512	1,77	85 436
1978	843	1,38	2813	862	1951	3,20	2794	4,59	60933	716	0,82	2 449	1 314	1 135	1,30	1 851	2,13	87 099
1979	886	1,36	1969	843	1126	1,72	2012	3,08	65367	481	0,54	2 315	1 457	858	0,97	1 339	1,51	88 723

Pokračovanie tabuľky:

Rok	Banská Bystrica									České Budějovice								
	PP	%	I	E	MP	%	CP	%	PO	PP	%	I	E	MP	%	CP	%	PO
1980	685	1,02	2191	1038	1153	1,72	1838	2,74	67105	298	0,33	2 725	1 460	1 265	1,40	1 563	1,73	90 115
1981	709	1,05	2387	968	1419	2,10	2128	3,15	67478	292	0,32	1 728	1 432	296	0,33	588	0,65	90 942
1982	738	1,04	2168	942	1226	1,73	1964	2,78	70693	204	0,22	1 882	1 640	242	0,26	446	0,49	91 576
1983	760	1,04	2575	880	1695	2,32	2455	3,36	73148	133	0,14	2 427	1 384	1 043	1,13	1 176	1,27	92 261
1984	825	1,09	2790	921	1869	2,46	2694	3,55	75842	173	0,19	1 975	1 345	630	0,67	803	0,86	93 393
1985	788	1,01	2530	839	1691	2,16	2479	3,17	78321	107	0,11	1 773	1 307	466	0,50	573	0,61	93 837
1986	829	1,03	2389	946	1443	1,79	2272	2,82	80593	106	0,11	2 468	1 580	888	0,93	994	1,05	95 065
1987	721	0,87	2612	940	1672	2,02	2393	2,89	82926	276	0,29	2 250	1 429	821	0,85	1 097	1,14	96 098
1988	964	1,12	2688	948	1740	2,03	2704	3,15	85830	175	0,18	2 137	1 501	636	0,66	811	0,84	97 096
1989	603	0,69	2105	1007	1098	1,26	1701	1,96	86824	204	0,21	2 760	1 543	1 217	1,24	1 421	1,44	98 400
1990	621	0,70	1729	1232	497	0,56	1118	1,27	88190	232	0,23	2 730	1 760	970	0,98	1 202	1,21	99 467
1991	545	0,64	1331	1196	135	0,16	680	0,80	85030	422	0,43	2 674	1 678	996	1,02	1 418	1,45	97 785
1992	357	0,42	1176	1504	-328	-0,39	83	0,10	84311	358	0,36	2 128	1 692	436	0,44	794	0,80	98 731
1993	361	0,43	1092	1206	-114	-0,13	247	0,29	84463	273	0,27	1 891	1 624	267	0,27	540	0,54	99 463
1994	246	0,29	1063	1143	-80	-0,09	166	0,20	84668	123	0,12	1 500	1 438	62	0,06	185	0,19	99 748
1995	166	0,20	957	945	12	0,01	178	0,21	84907	-26	-0,03	1 445	1 504	-59	-0,06	-85	-0,09	99 872
1996	148	0,17	1015	1030	-15	-0,02	133	0,16	84971	-65	-0,07	1 314	1 364	-50	-0,05	-115	-0,12	99 696
1997	36	0,04	837	1109	-272	-0,32	-236	-0,28	85021	-9	-0,01	1 441	1 477	-36	-0,04	-45	-0,05	99 577
1998	58	0,07	923	1329	-406	-0,48	-348	-0,41	84718	14	0,01	1 293	1 508	-215	-0,22	-201	-0,20	99 461
1999	45	0,05	786	1024	-238	-0,28	-193	-0,23	84384	-45	-0,05	1 262	1 637	-375	-0,38	-420	-0,42	99 087
2000	-42	-0,05	765	995	-230	-0,27	-272	-0,32	84129	75	0,08	1 000	1 815	-815	-0,83	-740	-0,75	98 186
2001	4	0,00	804	999	-195	-0,24	-191	-0,23	82961	-38	-0,04	1 426	2 219	-793	-0,82	-831	-0,86	96 742

PP - prirodzený prírastok, **%** - vyjadrené v percentách, **I** - počet prisťahovaných, **E** - počet vysťahovaných, **MP** - migračný prírastok, **CP** - celkový prírastok, **PO** - počet obyvateľov. **Zdroj dát**: ČSÚ, ŠÚ SR.

Tab. 2 Porovnanie vybraných ukazovateľov za mestské zóny v B. Bystrici a v Č. Budějoviciach (1991)

Zóna města	Plocha (km^2)		Podiel na celk. rozlohe (%)		Počet obyvateľov		Podiel z celk. počtu ob. (%)		Hustota obyvateľ. (ob/km^2)	
	B. Bystrica	Č. Budějovice	B. Bystrica	Č. Budějovice	B. Bystrica	Č. Budějovice	B. Bystrica	Č. Budějovice	B. Bystrica	Č. Budějovice
A – centrum	0,808	0,252	0,70	0,45	3123	2164	3,67	2,23	3865,2	8587,3
B - vnútorné mesto	1,020	2,650	0,88	4,78	1353	22291	1,59	22,92	1327,2	8412,9
C - štvrte rodinných domov	5,159	15,431	4,44	27,83	5380	22486	6,33	23,12	1042,8	1457,2
D – sídliská	11,246	5,644	9,69	10,18	66767	43581	78,52	44,82	5936,9	7721,1
E - periféria, z toho:	97,845	31,474	84,30	56,76	8407	6722	9,89	6,91	85,9	213,6
vnútorná periféria	15,201	9,510	13,10	17,15	1013	1179	1,19	1,21	66,6	124,0
vonkajšia periféria	82,644	21,966	71,20	39,61	7394	5543	8,70	5,70	89,5	252,4
Spolu:	116,078	55,451	100	100	85030	97243	100	100	732,5	1753,7

Tab. 3 Porovnanie vybraných ukazovateľov za mestské zóny A-D v B. Bystrici a v Č. Budějoviciach (1991)

Zóna mesta	Plocha (km^2)		Podiel na rozlohe A-D (%)		Počet obyvateľov		Podiel z počtu obyv. A-D (%)		Hustota obyvateľ. (ob/km^2)	
	B. Bystrica	Č. Budějovice	B. Bystrica	Č. Budějovice	B. Bystrica	Č. Budějovice	B. Bystrica	Č. Budějovice	B. Bystrica	Č. Budějovice
A – centrum	0,808	0,252	4,43	1,05	3123	2164	4,08	2,39	3865,2	8587,3
B - vnútorné mesto	1,020	2,650	5,59	11,05	1353	22291	1,77	24,62	1327,2	8412,9
C - štvrte rodinných domov	5,159	15,431	28,29	64,36	5380	22486	7,02	24,84	1042,8	1457,2
D – sídliská	11,246	5,644	61,68	23,54	66767	43581	87,14	48,44	5936,9	7721,6
Spolu A-D:	18,233	23,977	100	100	76623	90522	100	100	4202,4	3775,4

Tab. 4 Porovnanie vybraných ukazovateľov za funkčné areály v B. Bystrici a v Č. Budějoviciach (1991)

Funkčné areály	Plocha (km^2)		Podiel na celk. rozlohe (%)		Počet obyvateľov		Podiel z celk. počtu ob. (%)		Hustota obyvateľ. (ob/km^2)	
	B. Bystrica	Č. Budějovice	B. Bystrica	Č. Budějovice	B. Bystrica	Č. Budějovice	B. Bystrica	Č. Budějovice	B. Bystrica	Č. Budějovice
1. obytno-vybavenostný	16,204	14,287	13,96	25,77	77243	93964	90,84	96,63	4766,8	6576,5
2. priemyselno-skladovo dopravný	9,477	9,387	8,16	16,93	1426	1543	1,68	1,59	150,5	164,4
3. poľnohospodársko-lesno-rekreačný	90,397	31,776	77,88	57,30	6361	1736	7,48	1,79	70,4	54,6
Spolu:	116,078	55,1	100	100	85030	97243	100	100	732,5	1753,7

Tabuľky 2, 3 a 4 boli zostrojené na základe podkladov zo SLBD 1991.

Tab. 5 Zoznam premenných vstupujúcich do komponentnej a zhlukovej analýzy

Súbor premenných pre charakteristiku morfologickej štruktúry mesta:

Kód premennej	Definícia premennej
B4691	% podiel bytov v domoch postavených v rokoch 1946-1991 z celkového počtu bytov
BDO19	% podiel bytov v domoch postavených do r. 1919 z celkového počtu bytov
D12POD	% podiel domov s 1-2 nadzemnými podlažiami z celkového počtu domov
D5VPOD	% podiel domov s 5 a viac nadzemnými podlažiami z celkového počtu domov
RODOM	% podiel rodinných domov z celkového počtu domov
DDRNETE	% podiel trvalo obývaných bytov v domoch postavených z dreva a nepálených tehál z celkového počtu trvalo obývaných bytov

Súbor premenných pre charakteristiku rodinného statusu

Kód premennej	Definícia premennej
OB014	% podiel obyvateľov vo veku 0-14 rokov z celkového počtu obyvateľov
OB60V	% podiel obyvateľov vo veku 60 a viac rokov z celkového počtu obyvateľov
JENDOCL	% podiel jednočlenných cenzových domácností z celkového počtu cenzových domácností
ZAVDETI	% podiel cenzových domácností (úplných aj neúplných rodín) so závislými deťmi z celkového počtu cenzových domácností
BD6VCL	% podiel bytových domácností s 6 a viac členmi z celkového počtu bytových domácností
ZENYDOM	% podiel žien v domácnosti z celkového počtu žien nad 18 r.

Spracované na základe podkladov ku grantu: The Transformation of Spatial Intra-Urban Structures and Their Reflection in Perception (Comparative Study: Prague, Bratislava, Olomouc and Prešov). Research Support Scheme.

Súbor premenných pre charakteristiku sociálno-ekonomického statusu

Kód premennej	Definícia premennej
ROBOT	% podiel robotníkov v priemysle, stavebníctve a doprave z celkového počtu ekonomicky aktívnych osôb
EASLU	% podiel ekonomicky aktívnych v obchode a iných výr. činnostiach, vede, výskume a vývoji, bytovom hospodárstve a komunálnych službách, školstve, kultúre a zdravotníctve a ostatných nevýrobných činnostiach z celkového počtu ekonomicky aktívnych osôb
VYVZD	% podiel osôb s vysokoškolským vzdelaním z celkového počtu obyvateľov vo veku 25 a viac rokov
BEZVZD	% podiel osôb bez vzdelania a so základným vzdelaním z celkového počtu obyvateľov vo veku 15 a viac rokov
AUTO	% podiel osôb v bytoch s osobným autom z celkového počtu obyvateľov
CHATA	% podiel osôb v bytoch s chatou, chalupou a rekreačným domom z celkového počtu obyvateľov

Súbor premenných pre charakteristiku kultúrneho statusu

Kód premennej	Definícia premennej
NAROBEC	% podiel osôb narodených v obci súčasného bydliska z celkového počtu obyvateľov
ROM	% podiel obyvateľov rómskej národnosti z celkového počtu obyvateľov
NESLO /NECECH/	% podiel obyvateľov majoritnej populácie (BB: slovenskej a rómskej, ČB (českej, moravskej, sliezskej a rómskej) z celkového počtu obyvateľov
ATEIST	% podiel obyvateľov bez vyznania z celkového počtu obyvateľov
PROTEST	% podiel obyvateľov s iným ako rímsko-katolíckym vierovyznaním

Tab. 6 Vývoj územnej rozlohy B. Bystrice a Č. Budějovíc v druhej polovici 20. storočia podľa administratívnych zmien

rok	Banská Bystrica			
	pričlenené obce	územná zmena (km^2)	rozloha mesta (km^2)	počet obyvateľov
1950	0	0	13,28	13 045
1966	6	+53,92	67,2	35 924
1970	9	+37,86	105,06	46 335
1979	3	+25,2	130,26	65 367
1990	-3	-12,16	118,1	88 910
1993	-2	-14,73	103,37	84 463

rok	České Budějovice				
	pričlenené obce	územná zmena (km^2)	počet obyvateľov	Rozloha mesta*	
				rok	km^2
1950	0	0	41 694	**1950**	15,46
1952	9	+28,19	59 462	**1961**	35,51
1954	0	-3,07	61 892	**1970**	37,16
1963	1	+1,75	68 501	**1980**	48,73
1976	2	+6,03	83 492	**1991**	55,52
1980	1	+5,33	90 115	**2001**	55,55
1985	2	+8,37	93 837		
1990	-1	-1,55	99 467		

* Keďže sa kataster neustále dynamicky mení územné zmeny pričleňovaním nezodpovedajú výslednej rozlohe mesta. Preto oficiálne údaje o rozlohe mesta uvádzame osobitne. **Zdroj dát:** ČSÚ, ŠÚ SR, Baran 2002 a, b.

Tab. 7 Výstavba rodinných domov v skúmaných mestách a v ich zázemí

	Č. Budějovice admin. územie	I_1	Zázemie mesta	I_2	Spolu	CI	B. Bystrica admin. územie	I_1	Zázemie mesta	I_2	Spolu	CI
1999	10	1	82	36,3	92	7,7	29	3,5	33	20,2	62	6,2
2000	9	0,9	82	36,3	91	7,6	36	4,3	53	32,5	89	9
2001	85	8,8	142	62,9	227	19	26	3,1	35	21,4	61	6,1
Spolu	**104**	**10,8**	**306**	**135**	**410**	**34,4**	**91**	**11**	**121**	**74,1**	**212**	**21**

Poznámky: I_1- intenzita výstavby rodinných domov na území mesta,
I_2-intenzita výstavby rodinných domov v zázemí mesta,
CI - celková intenzita výstavby, intenzita = (počet domov/počet obyvateľov) x 10 000.
Zdroj: Stavebný úrad B. Bystrica, Č. Budějovice

Tab. 8 Porovnanie zastúpenia a rozlohy veľkoplošných predajní v B. Bystrici a v Č. Budějoviciach (2002)

Zóna	České Budějovice						Banská Bystrica					
	Počet predaj-ní	Z toho HPM OD	PP spolu (m^2)	Z toho PP v HPM (%)	PP potravín (m^2)	PP potravín (%)	Počet predajní	Z toho HPM OD	PP spolu (m^2)	Z toho PP v HPM (%)	PP potravín (m^2)	PP potravín (%)
Centrum	5[1]	5	4 324	0	0	0,00	4[5]	4	5 400	0	770	14,26
Vnútorné mesto	4[2]	1	6 771	0	2 777	41,01	1[6]	1	4 100	0	390	9,51
Štvrte rod. domov	1[3]	0	990	0	990	100,00	0	0	0	0	0	0,00
Sídliská	17[4]	6	39 430	79	19 945	50,58	12[7]	2	22 720	74	7 971	35,08
Periféria*	0	0	0	0	0	0,00	0	0	0	0	0	0,00
Spolu	**27**	**12**	**51 515**	**49**	**23 712**	**46,03**	**17**	**7**	**32 220**	**52**	**9131**	**28,34**
V prepočte na 1000 ob. mesta	**0,28**	**0,1**	**532,5**	-	**245,1**	-	**0,19**	**0,07**	**388**	-	**110**	-

Legenda: * v administratívnych hraniciach mesta, HPM - predajňa nad 4 000m^2 vrátane hobbymarketov , OD - obchodný dom, PP - predajná plocha, , [1] Obchodné domy bez predaja potravín, [2] Tri supermarkety a OD Prior, [3] Supermarket, [4]Supermarkety, nákupné strediská (z nich zarátaná len plocha predajní potravín + 2 hobbymarkety (16 500 m^2), [5] Obchodné domy bez predaja potravín (2x) a s predajom potravín (2x), [6] OD Prior, [7] Supermarkety, nákupné strediská (z nich zarátané len predajne potravín) + hypermarket (8 450 m^2) a hobbymarket (8 300m^2). **Zdroje dát:** dáta za Č. Budějovice - Kolpron 2002, dáta za B. Bystricu: terénny výskum

Poznámka: V tabuľke sú zaradené veľkoplošné predajne nad 350m^2, ktoré zabezpečujú (aj) predaj potravín. V prípade zón Centrum a Vnútorné mesto uvádzame aj obchodné domy, v prípade zóny sídlisk aj hobbymarkety s cieľom dosiahnuť čo najlepšiu porovnateľnosť situácie v jednotlivých zónach. Z rovnakého dôvodu do tabuľky nezahŕňame iné druhy veľkoplošných predajní ako je napr. predaj nábytku, elektrospotrebičov atď, pretože narúšajú porovnateľnosť dát. Takéto roztriedenie umožňuje porovnať jednoznačne definované a identifikovateľné predajne a porovnať celkovú predajnú plochu pri predajniach rovnakého zamerania.

Tab. 9 Bytová výstavba v bytových a rodinných domoch v skúmaných mestách a ich zázemí

	Č. Budějovice + zázemie						B. Bystrica + zázemie					
rok	**BD**	**I_1**	**RD**	**I_2**	**Spolu**	**CI**	**BD**	**I_1**	**RD**	**I_2**	**Spolu**	**CI**
1999	55	4,6	92	7,7	147	12,3	180	18,1	62	6,2	242	24,4
2000	0	0	91	7,6	91	7,6	0	0	89	9	89	9,0
2001	68	5,7	227	19	295	24,7	93	9,4	61	6,1	154	15,5
Spolu	**123**	**10**	**410**	**34,4**	**533**	**44,7**	**273**	**27,5**	**212**	**21,3**	**485**	**48,8**

Poznámky: BD - byty v novej výstavbe bytových domov, bez hotelov, ubytovacích zariadení a rekonštrukcií,
RD - dostupný je údaj za počet rodinných domov, počet bytov je mierne vyšší. **I_1**- intenzita výstavby bytových domov,
I_2-intenzita výstavby rodinných domov, **CI** - celková intenzita výstavby, intenzita = (počet domov/počet obyvateľov) x 10 000
Zdroj dát: Stavebný úrad B. Bystrica, Č. Budějovice.

Tab. 10 Charakteristiky zhlukov a tabuľkové hodnoty k východiskovej analýze stavu intraurbánnych štruktúr v Č. Budějoviciach a v B. Bystrici v roku 1991[1]

Fyzická priestorová štruktúra:

	Zhluk	B4691	BDO19	D12POD	D5VPOD	RODOM	DDRNETE
Priemer	**1**	**0,557**	**0,231**	**0,363**	**0,073**	**0,105**	**0,005**
Smer. odch.	1	0,252	0,150	0,198	0,112	0,235	0,000
Priemer	**2**	**0,368**	**0,013**	**0,620**	**0,133**	**0,185**	**0,080**
Smer. odch.	2	0,443	0,038	0,277	0,117	0,356	0,172
Priemer	**3**	**0,285**	**0,050**	**0,369**	**0,196**	**0,162**	**0,003**
Smer. odch.	3	0,277	0,049	0,385	0,267	0,339	0,005
Priemer	**4**	**0,583**	**0,008**	**0,099**	**0,503**	**0,063**	**0,000**
Smer. odch.	4	0,489	0,016	0,372	0,361	0,115	0,000
Priemer	**5**	**0,850**	**0,068**	**0,483**	**0,259**	**0,846**	**0,005**
Smer. odch.	5	0,108	0,071	0,118	0,064	0,109	0,004
Priemer	**6**	**0,722**	**0,096**	**0,867**	**0,004**	**0,918**	**0,057**
Smer. odch.	6	0,037	0,056	0,136	0,007	0,057	0,017
Celkový priemer		**0,561**	**0,078**	**0,467**	**0,195**	**0,380**	**0,027**
Priem. smer. odch.		**0,268**	**0,063**	**0,247**	**0,155**	**0,202**	**0,036**

Zhluk 1. Tento zhluk zahŕňa len 2 českobudějovické UO. Zhluk 1 môžeme oproti ostatným zhlukom charakterizovať: 1. Mierne podpriemernou hodnotou podielu bytov v domoch postavených v rokoch 1946-1991 0,557 (B4691, s mierne podpriemernou hodnotou smerodajnej odchýlky 0,252). 2. Najvyšším podielom bytov v domoch postavených do roku 1919 0,231(BDO19, s najvyššou hodnotou smerodajnej odchýlky 0,15). 3. Mierne podpriemerným podielom domov s 1-2 podlažiami 0,363 (D12POD, s mierne podpriemernou hodnotou smerodajnej odchýlky 0,198). 4. Druhou najnižšou hodnotou podielu domov s 5 a viac podlažiami 0,073, (D5VPOD, s nízkou hodnotou smerodajnej odchýlky 0,112). 5. Druhým najnižším podielom rodinných domov 0,105 (RODOM, s nadpriemernou hodnotou smerodajnej odchýlky 0,235), 6. S nízkou hodnotou podielu domov z dreva a nepálených tehál 0,005 (DDRNETE, s takmer nulovou hodnotou smerodajnej odchýlky).

Zhluk 2. Tento zhluk zahŕňa 21 českobudějovických a 7 banskobystrických UO. Zhluk 2 môžeme oproti ostatným zhlukom charakterizovať: 1. Druhou najnižšou hodnotou podielu bytov v domoch postavených v rokoch 1946-1991 0,368 (B4691, s druhou najvyššou hodnotou smerodajnej odchýlky 0,443). 2. Druhou najnižšou hodnotou podielu bytov v domoch postavených do roku 1919 0,013 (BDO19, s druhou najnižšou hodnotou smerodajnej odchýlky 0,038). 3. D druhou najvyššou hodnotou podielu domov s 1-2 podlažiami 0,620 (D12POD, s hodnotou smerodajnej odchýlky 0,277). 4. Podpriemernou hodnotou podielu domov s 5 a viac podlažiami 0,133 (D5VPOD, s hodnotou smerodajnej odchýlky 0,117). 5. Najvyšším podielom rodinných domov spomedzi zhlukov s nižším podielom rodinných domov 0,185 (RODOM, s najvyššou hodnotou smerodajnej odchýlky 0,356). 6. Najvyššou hodnotou podielu domov z dreva a nepálených tehál 0,080 (DDRNETE, ale zároveň s najvyššou hodnotou smerodajnej odchýlky 0,172).

Zhluk 3. Tento zhluk zahŕňa 32 českobudějovických UO a 7 banskobystrických UO. Zhluk 3 môžeme oproti ostatným zhlukom charakterizovať: 1. Najnižším podielom bytov postavených v rokoch 1946 až 1991 0,285 (B4691, s prakticky priemernou hodnotou smerodajnej odchýlky 0,277). 2. Druhým najnižším podielom bytov v domoch postavených do roku 1919 0,050 (BDO 1919, s podpriemernou hodnotou smerodajnej odchýlky 0,049). 3. Podpriemernou hodnotou podielu domov s 1-2 podlažiami 0,369 (D12POD, s hodnotou smerodajnej odchýlky 0,385. 4. Nadpriemernou hodnotou podielu domov s 5 a viac podlažiami 0,196 (D5VPOD, s hodnotou smerodajnej odchýlky 0,267). 5. Druhým najnižším podie-

[1] Zdroj dát: vlastné výpočty na základe hodnôt premenných zo SLBD 1991.

lom rodinných domov 0,162 (RODOM, so smerodajnou odchýlkou 0,339).[2] 6. Druhým najnižším podielom domov postavených z dreva a nepálených tehál 0,003 (DDRNETE, so smerodajnou odchýlkou 0,005).

Zhluk 4. Tento zhluk zahŕňa 5 českobudějovických UO a 7 banskobystrických UO. Zhluk 4 môžeme oproti ostatným zhlukom charakterizovať: 1. Nadpriemerným podielom bytov v domoch postavených v období 1946-1991 0,583 (B4691, smerodajná odchýlka 0,489). 2. Najnižším podielom bytov v domoch postavených do roku 1919 0,008 (BDO19, smerodajná odchýlka 0,016). 3. Druhým najnižším podielom s 1-2 podlažiami 0,099 (D12POD smerodajná odchýlka 0,372). 4. Jednoznačne najvyšším podielom domov s 5 a viac podlažiami 0,503 (D5VPOD, smerodajná odchýlka 0,361). 5. Najnižším podielom rodinných domov 0,063 (RODOM, smerodajná odchýlka 0,115). 6. Nulovým zastúpením bytov postavených z dreva a nepálených tehál.

Zhluk 5. Tento zhluk zahŕňa 13 UO a to len z B. Bystrice. Zhluk 5 môžeme oproti ostatným zhlukom charakterizovať: 1. Jednoznačne najvyšším podielom bytov v domoch postavených v období 1946-1991 0,850 (B4691, smerodajná odchýlka 0,108). 2. Podpriemerným podielom bytov v domoch postavených do roku 1919 0,068 (BDO19, smerodajná odchýlka 0,071). 3. Nadpriemerný podiel domov s 1-2 podlažiami 0,483 (D12POD, smerodajná odchýlka 0,118). 4. Druhým najväčším podielom domov s 5 a viac podlažiami 0,259 (smerodajná odchýlka 0,064). 5. Druhým najvyšším, ale vysoko nadpriemerným podielom rodinných domov 0,846 (RODOM, smerodajná odchýlka 0,109). 6. Tretím najnižším podielom domov postavených z dreva a nepálených tehál (0,005, DRDNETE, smerodajná odchýlka 0,004).

Zhluk 6. Tento zhluk zahŕňa len 5 banskobystrických UO. Zhluk 6 môžeme oproti ostatným zhlukom charakterizovať: 1. Druhým najvyšším, vysoko nadpriemerným podielom bytov v domoch postavených v rokoch 1946-1991 0,722 (B4691, smerodajná odchýlka 0,037). 2. Druhým najvyšším, ale takmer priemerným podielom bytov v domoch postavených do roku 1919 0,096 (BDO19, smerodajná odchýlka 0,056). 3. Jednoznačne najvyšší podiel domov s 1-2 podlažiami 0,867 (D12POD, smerodajná odchýlka 0,136). 4. Jednoznačne najnižším podiel domov s 5 a viac podlažiami 0,004 (D5VPOD, smerodajná odchýlka 0,007). Jednoznačne najvyšším podielom rodinných domov 0,918 (RODOM so smerodajnou odchýlkou 0,057).6. Druhým najvyšším, ale vysoko nadpriemerným podielom domov postavených z dreva a nepálených tehál 0,057 (DDRNETE, smerodajná odchýlka 0,017).

Sociálno-priestorová štruktúra

10 a) Socioekonomický status

	Zhluk	ROBOT	EASLU	VYZVD	BEZVZD	AUTO	CHATA
Priemer	**1**	**0,333**	**0,356**	**0,156**	**0,319**	**0,654**	**0,222**
Smer. odch.	1	0,299	0,338	0,324	0,284	0,404	0,416
Priemer	**2**	**0,430**	**0,455**	**0,156**	**0,287**	**0,625**	**0,194**
Smer. odch.	2	0,085	0,127	0,100	0,096	0,109	0,116
Priemer	**3**	**0,503**	**0,394**	**0,088**	**0,282**	**0,636**	**0,214**
Smer. odch.	3	0,085	0,083	0,051	0,073	0,110	0,099
Priemer	**4**	**0,429**	**0,483**	**0,182**	**0,244**	**0,587**	**0,177**
Smer. odch.	4	0,063	0,069	0,065	0,062	0,100	0,106
Priemer	**5**	**0,506**	**0,325**	**0,065**	**0,427**	**0,452**	**0,041**
Smer. odch.	5	0,130	0,109	0,041	0,110	0,162	0,052
Priemer	**6**	**0,457**	**0,398**	**0,057**	**0,363**	**0,598**	**0,198**
Smer. odch.	6	0,068	0,103	0,034	0,066	0,125	0,088
Celkový priemer		**0,443**	**0,402**	**0,117**	**0,320**	**0,592**	**0,174**
Priem. smer. odch.		**0,122**	**0,138**	**0,103**	**0,115**	**0,168**	**0,146**

[2] Hodnoty premenných D5VPOD a RODOM skresľuje významnejšie zastúpenie viacpodlažných domov vo viacerých UO.

Zhluk 1. Tento zhluk zahŕňa 8 českobudějovických a 1 banskobystrický UO.
Zhluk 1 môžeme oproti ostatným zhlukom charakterizovať: 1. Najnižším podielom robotníkov 0,333 (ROBOT, ale s najvyššou hodnotou smerodajnej odchýlky 0,299). 2. Druhým najnižším podielom zamestnaných v službách 0,356 (EASLU, ale s najvyššou hodnotou smerodajnej odchýlky 0,338). 3. Druhým najvyšším podielom vysokoškolsky vzdelaných obyvateľov 0,156 (VYZVD, ale s najvyššou hodnotu smerodajnej odchýlky 0,324). 4. Prakticky priemernou hodnotou podielu osôb bez vzdelania 0,319 (BEZVZD, ale s najvyššou hodnotu smerodajnej odchýlky 0,284). 5.a 6. Najvyšším podielom osôb v bytoch, ktoré vlastnia auto resp. rekreačné zariadenie 0,654 resp. 0,222 (AUTO, CHATA, ale s absolútne najvyššími hodnotami smerodajnej odchýlky 0,404 resp. 0,416).

Zhluk 2. Tento zhluk zahŕňa 10 českobudějovických a 6 banskobystrických UO. Zhluk 2 môžeme oproti ostatným zhlukom charakterizovať: 1. Mierne podpriemerným podielom robotníkov 0,430 (s nízkou hodnotou smerodajnej odchýlky 0,085). 2. Druhým najvyšším podielom zamestnaných v službách 0,455 (s hodnotu smerodajnej odchýlky 0,127). 3. Druhým najvyšším podielom vysokoškolsky vzdelaných obyvateľov 0,156 (s hodnotou smerodajnej odchýlky 0,1). 4. Druhým najnižším podielom osôb bez vzdelania 0,287 (s hodnotou smerodajnej odchýlky 0,096). 5. Druhým najvyšším podielom osôb v bytoch vlastniacich osobné auto 0,625 (s hodnotou smerodajnej odchýlky 0,109). 6. Mierne nadpriemerným podielom osôb v bytoch vlastniacich rekreačný objekt 0,194 (s hodnotou smerodajnej odchýlky 0,116).

Zhluk 3. Tento zhluk zahŕňa 24 českobudějovických a 1 banskobystrický UO. Zhluk 3 môžeme oproti ostatným zhlukom charakterizovať: 1. Druhým najvyšším podielom robotníkov 0,503 (so smerodajnou odchýlkou 0,085). 2. Mierne podpriemerným podielom zamestnaných v službách 0,394 (so smerodajnou odchýlkou 0,083). 3. Podpriemernou hodnotou podielu vysokoškolsky vzdelaných obyvateľov 0,088 (s hodnotou smerodajnej odchýlky 0,051). 4. Druhým najnižším podielom obyvateľov bez vzdelania 0,282 (s hodnotu smerodajnej odchýlky 0,073). 5. Druhým najvyšším podielom osôb v bytoch, vlastniacich auto 0,636 (s hodnotou smerodajnej odchýlky 0,110). 6. Nadpriemernou hodnotou podielu osôb v bytoch, vlastniacich rekreačný objekt 0,214 (s hodnotou smerodajnej odchýlky 0,099).

Zhluk 4. Tento zhluk zahŕňa 10 českobudějovických a 15 banskobystrický UO. Zhluk 4 môžeme oproti ostatným zhlukom charakterizovať: 1. Podpriemerným podielom robotníkov 0,429 (s hodnotou smerodajnej odchýlky 0,063). 2. Najvyšším podielom zamestnaných v službách 0,483 (s hodnotou smerodajnej odchýlky 0,069). 3. Najvyšším podielom vysokoškolsky vzdelaných obyvateľov 0,182 (s hodnotou smerodajnej odchýlky 0,065). 4. Najnižším podielom osôb bez vzdelania 0,244 (s hodnotu smerodajnej odchýlky 0,062). 5. Prakticky priemernou hodnotou ale druhou najnižšou hodnotou podielu osôb v bytoch vlastniacich auto 0,587 (s hodnotou smerodajnej odchýlky 0,1). 6. Druhou najnižšou, ale nadpriemernou hodnotou podielu osôb v bytoch vlastniacich rekreačný objekt 0.177 (s hodnotou smerodajnej odchýlky 0,106).

Zhluk 5. Tento zhluk zahŕňa 2 českobudějovické a 15 banskobystrických UO. Zhluk 5 môžeme oproti ostatným zhlukom charakterizovať: 1. Najvyšším podielom robotníkov 0,506 (s hodnotou smerodajnej odchýlky 0,130). 2. Najnižším podielom zamestnaných v službách 0,325 (s hodnotou smerodajnej odchýlky 0,109). 3. Druhým najnižším podielom vysokoškolsky vzdelaných obyvateľov 0,065 (s hodnotu smerodajnej odchýlky 0,041). 4. Najvyšším podielom osôb bez vzdelania 0,427 (s hodnotou smerodajnej odchýlky 0,110). 5. Najnižším podielom osôb v bytoch vlastniacich auto 0,452 (s hodnotou smerodajnej odchýlky 0,162). 6. Najnižším podielom osôb v bytoch vlastniacich rekreačný objekt 0,041 (s hodnotou smerodajnej odchýlky 0,052.

Zhluk 6. Tento zhluk zahŕňa len 6 českobudějovických UO. Zhluk 6 môžeme oproti ostatným zhlukom charakterizovať: 1.Mierne nadpriemerným podielom robotníkov 0,457 (s hodnotou smerodajnej odchýlky 0,068). 2. Mierne podpriemerným podielom zamestnaných v službách 0,398 (s hodnotou smerodajnej odchýlky 0,103). 3. Najnižším podielom vysokoškolsky vzdelaných osôb 0,057 (s hodnotou smerodajnej odchýlky 0,034). 4. Nadpriemernou hodnotou podielu osôb bez vzdelania 0,363 (s hodnotou smerodajnej odchýlky 0,115). 5. Mierne nadpriemernou hodnotu podielu osôb v bytoch vlastniacich auto 0,598 (s hodnotou smerodajnej odchýlky 0,125). Mierne nadpriemernou hodnotou podielu osôb v bytoch vlastniacich rekreačný objekt 0,198 (s hodnotou smerodajnej odchýlky 0,088).

10 b) Rodinný status

	Zhluk	OB014	OB60V	JEDNOCL	ZAVDETI	BD6VCL	ZENYDOM
Priemer	**1**	**0,017**	**0,538**	**0,414**	**0,057**	**0,000**	**0,000**
Smer. odch.	1	0,042	0,414	0,416	0,140	0,000	0,000
Priemer	**2**	**0,289**	**0,071**	**0,159**	**0,660**	**0,027**	**0,017**
Smer. odch.	2	0,094	0,049	0,079	0,147	0,034	0,027
Priemer	**3**	**0,177**	**0,212**	**0,296**	**0,358**	**0,022**	**0,009**
Smer. odch.	3	0,045	0,064	0,100	0,075	0,017	0,007
Priemer	**4**	**0,194**	**0,183**	**0,245**	**0,394**	**0,030**	**0,013**
Smer. odch.	4	0,042	0,061	0,085	0,089	0,025	0,010
Priemer	**5**	**0,207**	**0,195**	**0,246**	**0,385**	**0,093**	**0,033**
Smer. odch.	5	0,028	0,030	0,072	0,039	0,035	0,019
Priemer	**6**	**0,105**	**0,053**	**0,500**	**0,400**	**0,167**	**0,143**
Smer. odch.	6	0	0	0	0	0	0
Celkový priemer		**0,165**	**0,208**	**0,310**	**0,376**	**0,057**	**0,036**
Priem. smer. odch.		**0,042**	**0,103**	**0,125**	**0,082**	**0,019**	**0,011**

Zhluk 1. Tento zhluk zahŕňa 5 českobudějovických a 2 banskobystrické UO. Zhluk 1 môžeme oproti ostatným zhlukom charakterizovať: 1. Jednoznačne najnižším podielom obyvateľov vo veku do 14 rokov 0,017 (s hodnotou smerodajnej odchýlky 0,042). 2. Jednoznačne najvyšším podielom obyvateľov vo veku 60 a viac rokov 0,538 (s veľmi vysokou hodnotou smerodajnej odchýlky 0,414). 3. Výrazne najvyššou hodnotou podielu jednočlenných cenzových domácností 0,414 (s veľmi vysokou hodnotou smerodajnej odchýlky 0,416). 4. Jednoznačne najnižším podielom cenzových domácností so závislými deťmi detí 0,057 (s hodnotou smerodajnej odchýlky 0,140). 5. a 6. Nulovým podielom bytových domácností nad 6 a viac členov a žien v domácnosti.

Zhluk 2. Tento zhluk zahŕňa 12 českobudějovických a 8 banskobystrických UO. Zhluk 2 môžeme oproti ostatným zhlukom charakterizovať: 1. Najvyšším podielom obyvateľov vo veku do 14 rokov 0,289 (s hodnotou smerodajnej odchýlky 0,094). 2. Druhým (ale prvým spomedzi relevantných zhlukov[3]) z dvojice výrazne najnižších podielov obyvateľov vo veku 60 a viac rokov 0,071 (s hodnotou smerodajnej odchýlky 0,049). 3. Najnižšou hodnotou podielu jednočlenných domácností 0,159 (s hodnotou smerodajnej odchýlky 0,079). 4. Jednoznačne najvyšším podielom cenzových domácností so závislými deťmi 0,660 (s hodnotou smerodajnej odchýlky 0,147). 5. Druhým najnižším podielom bytových domácností s 6 a viac členmi spomedzi relevantných zhlukov 0,027 (celkovo tretím v poradí, s hodnotou smerodajnej odchýlky 0,034). 6. Druhým najvyšším podielom žien v domácnosti 0,017 spomedzi UO so skutočnou populačnou váhou (celkovo tretím v poradí, s hodnotou smerodajnej odchýlky 0,027).

Zhluk 3. Tento zhluk zahŕňa 26 českobudějovických a 11 banskobystrických UO.
Zhluk 3 môžeme oproti ostatným zhlukom charakterizovať: 1. Najnižším podielom obyvateľov vo veku do 14 rokov spomedzi relevantných zhlukov (celkovo tretím najnižším) 0,177 (s hodnotou smerodajnej odchýlky 0,045). 2. Najvyšším podielom ľudí vo veku 60 a viac rokov spomedzi relevantných zhlukov (celkovo druhým najnižším) 0,212 (s hodnotou smerodajnej odchýlky 0,064. 3. Najvyšším podielom jednočlenných cenzových domácností spomedzi relevantných zhlukov (celkovo tretím najvyšším) 0,296 (s hodnotou smerodajnej odchýlky 0,100). 4. Najnižším podielom cenzových domácností so závislými deťmi spomedzi relevantných zhlukov (celkovo druhým najnižším) 0,358 (s hodnotou smerodajnej odchýlky 0,075). 5. Najnižším podielom bytových domácností s 6 a viac členmi spomedzi relevantných

[3] Za relevantné zhluky považujeme zhluky, ktoré majú viac ako 100 obyvateľov, v tomto prípade zhluky 2 až 5. Niekedy okrajovo uvažujeme aj o zhlukoch s menším počtom obyvateľov ak hodnoty vybraných ukazovateľov a rozsahu ich výkyvov, ktoré nie sú od počtu obyvateľov tak závislé, vykazujú normálne rozloženie hodnôt. Posúdenie relevantnosti, výpovednej hodnoty zhluku je individuálne pri každom analyzovanom statuse - na rozsah relevantných zhlukov v prípade každého statusu upozorňujeme.

zhlukov (celkovo druhým najnižším) 0,022 (s hodnotou smerodajnej odchýlky 0,017). 6. Najnižším podielom žien v domácnosti spomedzi relevantných zhlukov (celkovo druhým najnižším) 0,022 (s hodnotou smerodajnej odchýlky 0,017).

Zhluk 4. Tento zhluk zahŕňa 15 českobudějovických a 9 banskobystrických UO. Zhluk 4 môžeme oproti ostatným zhlukom charakterizovať: 1. Nadpriemerným podielom obyvateľov vo veku do 14 rokov 0,194 (s hodnotou smerodajnej odchýlky 0,042). 2. Podpriemerným podielom obyvateľov vo veku 60 a viac rokov 0,183 (s hodnotou smerodajnej odchýlky 0,061). 3. Podpriemerným podielom jednočlenných cenzových domácností 0,245 (s hodnotou smerodajnej odchýlky 0,085). 4. Druhou najvyššou hodnotu podielu cenzových domácností so závislými deťmi spomedzi relevantných zhlukov (celkovo tretím najvyšším) 0,394 (s hodnotou smerodajnej odchýlky 0,089). 5. Druhým najvyšším podielom bytových domácností s 6 a viac členmi 0,030 (s hodnotou smerodajnej odchýlky 0,025). 6. Druhým najnižším podielom žien v domácnosti spomedzi relevantných zhlukov (celkovo tretím najnižším) 0,013 (s hodnotou smerodajnej odchýlky 0,010).

Zhluk 5. Tento zhluk zahŕňa 2 českobudějovické a 8 banskobystrických UO. Zhluk 5 môžeme oproti ostatným zhlukom charakterizovať: 1. Druhým najvyšším podielom obyvateľov vo veku do 14 rokov 0,207 (s hodnotou smerodajnej odchýlky 0,028). 2. Druhým najvyšším podielom obyvateľov vo veku 60 a viac rokov spomedzi relevantných zhlukov (celkovo tretím najvyšším) 0,195 (s hodnotou smerodajnej odchýlky 0,030). 3. Druhým najvyšším podielom jednočlenných cenzových domácností spomedzi relevantných zhlukov (celkovo štvrtým najvyšším) 0,246 (s hodnotou smerodajnej odchýlky 0,072). 4. Tretím najvyšším podielom cenzových domácností so závislými deťmi spomedzi relevantných zhlukov (celkovo štvrtým najvyšším) 0,385 (s hodnotou smerodajnej odchýlky 0,039). 5. Najvyšším podielom bytových domácností s 6 a viac členmi spomedzi relevantných zhlukov 0,093 (celkovo druhý najvyšší) (s hodnotou smerodajnej odchýlky 0,035). 6. Najvyšším podielom žien v domácnosti spomedzi relevantných zhlukov 0,033 (celkovo druhý najvyšší) (s hodnotou smerodajnej odchýlky 0,019).

Zhluk 6. Tento zhluk zahŕňa len 1 banskobystrický UO. Z tohto dôvodu sú smerodatné odchýlky nulové. Zhluk 6 môžeme oproti ostatným zhlukom charakterizovať: 1. Druhým najnižším podielom obyvateľov vo veku do 14 rokov 0,105. 2. Jednoznačne najnižším podielom obyvateľstvo vo veku 60 a viac rokov 0,053. 3. Výrazne najvyšším podielom jednočlenných cenzových domácností 0,500. 4. Druhým najvyšším podielom cenzových domácností so závislými deťmi 0,400. 5. Výrazne najvyšším podielom bytových domácností z 6 a viac členmi 0,167. 6. Jednoznačne najvyšším podielom žien v domácnosti 0,143.

10 c) Kultúrny status

	Zhluk	NAROBEC	ROM	MAJ	ATEIST	PROTEST
Priemer	**1**	**0,310**	**0,000**	**0,903**	**0,206**	**0,212**
Smer. odch.	1	0,344	0,000	0,276	0,336	0,378
Priemer	**2**	**0,505**	**0,007**	**0,960**	**0,294**	**0,047**
Smer. odch.	2	0,111	0,014	0,043	0,110	0,044
Priemer	**3**	**0,509**	**0,006**	**0,986**	**0,203**	**0,202**
Smer. odch.	3	0,116	0,013	0,008	0,057	0,116
Priemer	**4**	**0,570**	**0,003**	**0,942**	**0,413**	**0,047**
Smer. odch.	4	0,100	0,007	0,173	0,106	0,022
Priemer	**5**	**0,436**	**0,099**	**0,980**	**0,151**	**0,077**
Smer. odch.	5	0,117	0,012	0,019	0,076	0,022
Priemer	**6**	**0,750**	**0,246**	**1,000**	**0,136**	**0,195**
Smer. odch.	6	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Celkový priemer		**0,513**	**0,060**	**0,962**	**0,234**	**0,130**
Priem. smer. odch.		**0,131**	**0,008**	**0,087**	**0,114**	**0,097**

Zhluk 1. Tento zhluk zahŕňa 10 českobudějovických a 2 banskobystrické UO. Tento zaľudnením málo relevantný zhluk môžeme oproti ostatným zhlukom charakterizovať: 1. Najnižším podielom obyvateľov narodených v obci súčasného bydliska 0,310 (s hodnotou smerodajnej odchýlky 0,344). 2. Neprítomnosťou rómskeho obyvateľstva. 3. Najnižším podielom majoritných národností 0,903 (s hodnotou smerodajnej odchýlky 0,276). 4. Mierne podpriemerným podielom ateistov 0,206 (s hodnotou smerodajnej odchýlky 0,336). 5. Najvyšším podielom protestantov 0,212 (s hodnotou smerodajnej odchýlky 0,378).

Zhluk 2. Tento zhluk zahŕňa 21 českobudějovických a 5 banskobystrických UO. Zhluk 2 môžeme oproti ostatným zhlukom charakterizovať: 1. Tretím najnižším, mierne podpriemerným podielom obyvateľov narodených v obci súčasného bydliska s pomedzi relevantných zhlukov 0,505 (s hodnotou smerodajnej odchýlky 0,111). 2. Druhým najvyšším podielom rómskych obyvateľov s pomedzi zaľudnením relevantných zhlukov 2, 3, 4 - 0,007 (s hodnotou smerodajnej odchýlky 0,014), celkovo tretím najvyšším. 3. Tretím najvyšším, takmer priemerným podielom obyvateľov majoritných národností 0,960 (s hodnotou smerodajnej odchýlky 0,043). 4. Tretím najvyšším, nadpriemerným podielom ateistov 0,294 (s hodnotou smerodajnej odchýlky 0,110). 5. Najnižším podielom protestantov (spoločne so zhlukom 4) 0,047 (s hodnotou smerodajnej odchýlky 0,044).

Zhluk 3. Tento zhluk zahŕňa len banskobystrické UO v počte 28 jednotiek. Zhluk 3 môžeme oproti ostatným zhlukom charakterizovať: 1. Takmer priemerným podielom občanov narodených v obci súčasného bydliska 0,509 (veľmi podobná hodnota ako v zhluku 2, - hodnota smerodajnej odchýlky 0116). 2. Druhým najnižším podielom rómskych občanov 0,006 s pomedzi zhlukov 2-6 (s hodnotou smerodajnej odchýlky 0,013). 3. Druhým najvyšším podielom občanov majoritných národností 0,986 (s hodnotou smerodajnej odchýlky 0,008). 4. Podielom ateistov 0,203 (s hodnotou smerodajnej odchýlky 0,057). 5. Najvyšším podielom protestantov spomedzi relevantných zhlukov (celkovo druhým) 0,202 (s hodnotou smerodajnej odchýlky 0,116).

Zhluk 4. Tento zhluk zahŕňa len českobudějovické UO v počte 31 jednotiek. Zhluk 4 môžeme oproti ostatným zhlukom charakterizovať: 1. Najvyšším podielom obyvateľov narodených v obci súčasného bydliska spomedzi relevantných zhlukov (celkovo druhým) 0,570 (s hodnotou smerodajnej odchýlky 0,100). 2. Najnižším podielom rómskeho obyvateľstva s pomedzi relevantných zhlukov 0,003 (s hodnotou smerodajnej odchýlky 0,007). 3. Mierne podpriemerným podielom obyvateľov majoritných národností 0,942 (s hodnotou smerodajnej odchýlky 0,173). 4. Jednoznačne najvyšším podielom ateistov 0,413 (s hodnotou smerodajnej odchýlky 0,106). 5. Jednoznačne najnižším podielom protestantov (spoločne so zhlukom 2) 0,047 - s hodnotou smerodajnej odchýlky 0,022).

Zhluk 5. Tento zhluk zahŕňa len 3 banskobystrické, relatívne málopočetné UO. Zhluk 5 môžeme oproti ostatným zhlukom charakterizovať: 1. Najnižším podielom obyvateľov narodených v obci súčasného bydliska v rámci relevantných zhlukov 0,436 (celkovo druhým najnižším, s hodnotou smerodajnej odchýlky 0,117). 2. Druhým najvyšším podielom rómskych obyvateľov 0,099 (s hodnotou smerodajnej odchýlky 0,012). 3. Nadpriemerným podielom obyvateľov majoritných národnosti 0,980 (s hodnotou smerodajnej odchýlky 0,019). 4. Druhým najnižším, hlboko podpriemerným podielom ateistov 0,151 (s hodnotou smerodajnej odchýlky 0,076). 5. Tretím najnižším podielom protestantov 0,077 (s hodnotou smerodajnej odchýlky 0,022).

Zhluk 6. Tento zhluk zahŕňa len 1 banskobystrický, značne špecifický, relatívne málopočetný UO. Zhluk 6 môžeme oproti ostatným zhlukom charakterizovať: 1. Jednoznačne najvyšším podielom obyvateľov narodených v obci súčasného bydliska 0,750. 2. Jednoznačne najvyšším podielom rómskych obyvateľov 0,246. 3. Jednoznačne najvyšším, 100% podielom obyvateľov majoritných národností. 4. Najnižším podielom ateistov 0,136. 5. Tretím najvyšším podielom protestantov. 0,195.

Tab. 11 Údaje o prisťahovalectve do vybraných obcí okresu Č. Budějovice so vzťahom k okresnému mestu za obdobie 1997-2001

Obec	Zóna	PO 1991	PO 2001	PP	PP CB	PP3	PP4	PP5	IP	Obec	Zóna	PO 1991	PO 2001	PP	PP CB	PP3	PP4	PP5	IP
Borek	1	991	1 143	191	132	17	69	12	167	**Ločenice**	3	570	576	110	*	19	*	*	191
Borovany	2	3 312	3 627	475	185	13	39	5	131	**Modrá Hůrka**	3	90	80	10	*	13	*	*	125
Boršov nad Vlt.	1-2	894	926	123	51	13	41	6	133	**Nákří**	2-3	204	214	31	14	14	45	7	145
Břehov	2	106	110	26	*	24	*	*	236	**Nová Ves**	1-2	490	556	120	54	22	45	10	216
Čakov	2	189	198	36	*	18	*	*	182	**Nové Hrady**	4	2 649	2 591	230	54	9	23	2	89
Čejkovice	1	274	285	38	*	13	*	*	133	**Olešnice**	3	703	713	109	20	15	18	3	153
Čížkrajice	3	270	259	121	*	47	*	*	467	**Ostrol. Újezd**	2-3	93	110	20	*	18	*	*	182
Dobrá Voda	1	2 251	2 368	784	482	33	61	20	331	**Planá**	1	200	239	36	30	15	83	13	151
Dobšice	3-4	116	117	18	*	15	*	*	154	**Plav**	1-2	206	285	47	29	16	62	10	165
Dolní Bukovsko	3	1 503	1 436	168	38	12	23	3	117	**Rudolfov**	1	2 303	2 373	351	210	15	60	9	148
Doubravice	1	174	187	32	*	17	*	*	171	**Římov**	2-3	648	696	139	57	20	41	8	200
Drahotěšice	3	198	206	48	*	23	*	*	233	**Sedlec**	2-3	383	447	58	*	13	*	*	130
Dříteň	3	1 167	1 323	297	70	22	24	5	224	**Slavče**	3	497	518	85	*	16	*	*	164
Dubičné	1	268	279	38	*	14	*	*	136	**Srubec**	1	695	960	258	187	27	72	19	269
Dubné	1-2	1 024	1 100	154	92	14	60	8	140	**St. Hodějovice**	1	630	856	224	147	26	66	17	262
Heřmaň	1-2	122	143	24	*	17	*	*	168	**Strážkovice**	2	334	349	59	*	17	*	*	169
Hlincová Hora	1	90	237	117	78	49	67	33	494	**Sv.Jan nad Malší**	3	358	385	70	*	18	*	*	182
Hluboká nad Vlt.	1-2	4 277	4 546	608	303	13	50	7	134	**Ševětín**	2-3	1 191	1 298	141	53	11	38	4	109
Homole	1-2	748	832	132	96	16	73	12	159	**Temelín**	3	751	737	136	*	18	*	*	185
Horní Stropnice	4	1 522	1 554	268	64	17	24	4	172	**Trhové Sviny**	3	4 632	4 667	418	97	9	23	2	90
Hosín	1-2	610	668	98	41	15	42	6	147	**Týn nad Vlt.**	3-4	6 831	8 061	824	98	10	12	1	102
Hradce	2	43	43	12	*	28	*	*	279	**Úsilné**	1	292	319	51	29	16	57	9	160
Hrdějovice	1	945	1 508	295	211	20	72	14	196	**Včelná**	1	1326	1 461	231	154	16	67	11	158
Jílovice	3	901	846	130	*	15	*	*	154	**Vidov**	1	274	299	46	*	15	*	*	154
Jivno	1	134	259	48	*	19	*	*	270	**Vitín**	2-3	260	253	47	34	19	72	13	186
Kamenný Újezd	2	1 819	1 901	306	140	16	46	7	161	**Vlkov**	2-3	28	21	7	*	33	*	*	333
Komařice	2	267	249	43	29	17	67	12	173	**Vrábče**	2	423	463	69	34	15	49	7	149
Ledenice	1-2	2 039	2 162	286	144	13	50	7	132	**Všemyslice**	3-4	909	943	139	*	15	*	*	147
Libníč	1	342	373	158	70	42	44	19	424	**Záboří**	2	286	294	66	*	22	*	*	224
Lipí	2	479	536	83	*	15	*	*	155	**Závraty**	1-2	31	35	13	*	37	*	*	371
Lišov	2	3 806	3 936	455	161	12	35	4	116	**Zliv**	1-2	3 770	3 669	303	91	8	30	2	83
Litvínovice	1	854	1191	317	243	27	77	20	266	**Zvíkov**	1-2	254	258	44	*	17	*	*	171

Zóna - lokalizácia vzhľadom k Č. Budějoviciam - 1-2 - zázemie, 2 - širšie okolie, 3 - vzdialenejšie okolie, 4 - okrajová poloha, **PO 1991, 2001** - počet obyvateľov v daných rokoch, **PP** - celkový počet prisťahovaných, **PP CB** - počet prisťahovaných z Č. Budějovíc, **PP3** – percentuálne vyjadrený podiel počtu prisťahovaných z počtu obyvateľov príslušnej obce, **PP4** - percentuálny podiel prisťahovaných z Č. Budějovíc z celkového počtu prisťahovaných do príslušnej obce, **PP5** - percentuálny podiel prisťahovaných z Č. Budějovíc z počtu obyvateľov príslušnej obce v roku 2001, **IP** - intenzita prisťahovalectva - (PP/PO2001) x 1000, * - obce s menším počtom prisťahovaných z Č. Budějovíc ako 14 osôb nezaradené do výberu ČSU, preto za ne nie sú kompletné dáta, ■ - obec s väčším počtom prisťahovaných z Č. Budějovíc ako 14 osôb, zaradená do výberu ČSÚ, kompletné dáta. **Zdroj**: ČSU, vlastné výpočty

Tab. 12 Údaje o prisťahovalectve do obcí v zázemí B. Bystrice za obdobie 1997-2001

obec	počet obyvateľov 1991	2001	PP	PP3 %	PP BB	PP4 %	PP5 %	IP	PP RD	PPRD/Ob	PP RD BB	PRD P BB
Badín	1477	1683	215	12,8	97	45,1	5,8	**127,7**	38	2,3	19	50,0
D. Harmanec	180	181	17	9,4	10	58,8	5,5	**93,9**	0	0,0	0	0
D. Mičiná	326	340	49	14,4	30	61,2	8,8	**144,1**	9	2,6	*	*
H. Mičiná	461	488	74	15,2	49	66,2	10,0	**151,6**	8	1,6	*	*
H. Pršany	358	372	50	13,4	31	62,0	8,3	**134,4**	3	0,8	*	*
Harmanec	939	948	46	4,9	24	52,2	2,5	**48,5**	0	0,0	0	0
Hronsek	531	596	75	12,6	49	65,3	8,2	**125,8**	19	3,2	14	73,7
Kordíky	191	250	55	22,0	52	94,5	20,8	**220,0**	20	8,0	15	75,0
Králiky	447	528	85	16,1	72	84,7	13,6	**161,0**	15	2,8	11	73,3
Kynceľová	258	334	36	10,8	22	61,1	6,6	**107,8**	2	0,6	2	100,0
Malachov	801	866	109	12,6	88	80,7	10,2	**125,9**	8	0,9	6	75,0
Môlča	333	360	63	17,5	27	42,9	7,5	**175,0**	1	0,3	*	*
Nemce	1075	1120	141	12,6	85	60,3	7,6	**125,9**	4	0,4	3	75,0
Poniky	1525	1551	136	8,8	74	54,4	4,8	**87,7**	16	1,0	9	56,3
Priechod	875	910	100	11,0	61	61,0	6,7	**109,9**	17	1,9	9	52,9
Riečka	500	567	85	15,0	67	78,8	11,8	**149,9**	7	1,2	6	85,7
Selce	1912	2010	140	7,0	74	52,9	3,7	**69,7**	22	1,1	13	59,1
Slov. Ľupča	2848	3032	320	10,6	184	57,5	6,1	**105,5**	23	0,8	12	52,2
St. Hory	411	459	101	22,0	77	76,2	16,8	**220,0**	8	1,7	*	*
Šp. dolina	144	169	69	40,8	49	71,0	29,0	**408,3**	0	0,0	0	0
Tajov	412	444	92	20,7	71	77,2	16,0	**207,2**	8	1,8	6	75,0
Vlkanová	786	851	155	18,2	88	56,8	10,3	**182,1**	16	1,9	11	68,8

PP - celkový počet prisťahovaných za obdobie 1997 - 2001, **% PP3** – percentuálne vyjadrený podiel počtu prisťahovalých z počtu obyvateľov obce v roku 2001, **% PP4** - percentuálny podiel prisťahovaných bystričanov z počtu prisťahovaných, **% PP5** - percentuálny podiel prisťahovaných bystričanov z počtu obyvateľov obce, **IP** - intenzita prisťahovalectva - (PP/PO2001)x 1000, **PP RD** - celkový počet postavených rodinných domov, **PPRD/Ob** - podiel počtu postavených RD na ob 2001, **PP RD BB** - počet postavených domov obyvateľmi z B. Bystrice, **PRD P BB** - podiel rodinných domov postavených obyvateľmi z B. Bystrice, * - nezistené údaje, **Zdroj**: ŠÚ SR, obecné úrady, vlastné výpočty

Tab. 13 Súhrnné údaje k rezidenčnej suburbanizácii zázemí B. Bystrice a Č. Budějovíc (1997-2001)

	B. Bystrica	Č. Budějovice
Rozloha okresu	809 km^2	1 625 km^2
Počet obyvateľov okresu (vždy k roku 2001)	111 984	178 284
Počet obcí v okrese	42	107
Rozloha vymedzeného zázemia	339 km^2	412 km^2
Počet obcí v zázemí okresného mesta[1]	22	54
Počet obyvateľov v zázemí okresného mesta	18 059	44 434
Hustota obyvateľstva v zázemí okresného mesta	53 ob / km^2	108 ob / km^2
Počet obyvateľov okresného mesta	83 056	96 742
Počet prisťahovaných do obcí okresu / podiel[2]	7396 / 6,6%	18111 / 10,2%
Počet prisťahovaných do okresného mesta / do jeho zázemia	4115 / 2 213	6 422 / 7032
Podiel počtu prisťahovaných do okresného mesta / do jeho zázemia[3]	55,6% / 30%	35,5% / 39%
Obce prvej skupiny zo zázemia mesta	**9 obcí** (12 087 ob.)	**7 obcí** (22 681ob.)
Intenzita prisťahovalectva do obcí prvej skupiny – celkovo / z mesta *	109 / 61	144 / 70
Počet prisťahovaných / počet prisťahovaných z mesta (perc. podiel)	1318 / 734 (55,6%)	3 262 / 1576 (48,3%)
Podiel prisťahovaných do obcí prvej skupiny (okres / zázemie)[4]	17,8% / 59,5%	18% / 46,4%
Podiel prisťahovaných z mesta na celkovom počte prisť. do zázemia	33,2%	22,4%
Obce druhej skupiny zo zázemia mesta	**6 obcí** (3 077 ob.)	**14 obcí** (13 710 ob.)
Intenzita prisťahovalectva do obcí druhej skupiny - celkovo / z mesta *	149 / 109	195 / 120
Počet prisťahovaných / počet prisťahovaných z mesta (perc. podiel)	459 / 336 (73,2%)	2 682 / 1642 (61,2%)
Podiel prisťahovaných do obcí druhej skupiny (okres / zázemie)	6,2% / 20,7%	14,8% /38,1%
Podiel prisťahovaných z mesta na celkovom počte prisť. do zázemia	15,2%	23,3%
Obce tretej skupiny zo zázemia mesta[5]	**7 obcí** (2 895 ob.)	**33 obcí** (8 043 ob.)
Intenzita prisťahovalectva do obcí tretej skupiny - celkovo / z mesta *	150 / 107	135 / 31
Počet prisťahovaných / počet prisťahovaných z mesta (perc. podiel)	436 / 311 (71,3%)	1088 / 249 (22,9%)
Podiel prisťahovaných do obcí tretej skupiny (okres / zázemie)	5,9% / 19,7%	6% / 15,5%
Podiel prisťahovaných z mesta na celkovom počte prisť. do zázemia	14%	3,5%
Podiel vysťahovaných z mesta na počte jeho obyvateľov (1997-2001)	6,6%	8,95%
Podiel vysťahovaných z mesta do zázemia na počte obyv. mesta[6]	1,7%	3,7%
Podiel vysťahovaných z mesta do zázemia z celkového počtu[7]	25,3%	41,3%

[1] Mesto = B. Bystrica alebo Č. Budějovice, [2] Podiel počtu prisťahovaných do okresu na počte obyvateľov okresu 2001, [3] Z celkového počtu prisťahovaných do okresu, * Intenzita prisťahovalectva - (počet prisťahovaných (celkový, z mesta) / počet obyvateľov) x 1000, [4] Podiel prisťahovaných obyvateľov do obcí danej skupiny na celkovom počte prisťahovaných do okresu / zázemia, [5] Údaje za obce tretej skupiny v prípade zázemia B. Bystrice zahŕňajú sčítané dáta za tretiu a štvrtú skupinu uvedenú v texte, [6] Za obdobie 1997-2001, [7] vysťahovaných z mesta. **Zdroj dát:** Tabuľky 11, 12 a vlastné výpočty.

Grafická príloha

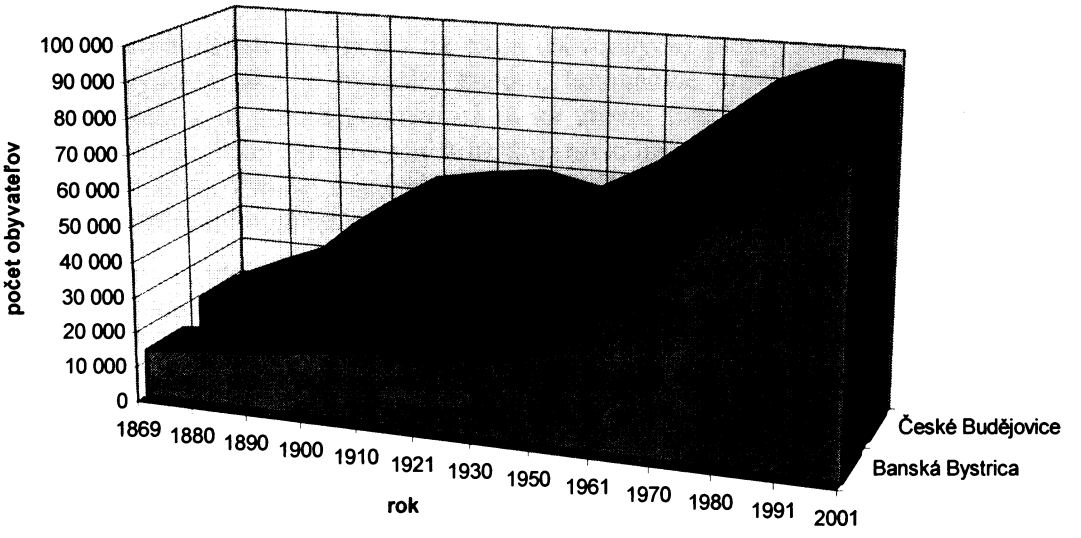

Graf 1. Vývoj počtu obyvateľov v Č. Budějoviciach a v B. Bystrici v rokoch 1869-2000. **Zdroj:** Cenzy.

Textové prílohy

1. Definovanie transformačných procesov prebiehajúcich v postsocialistických mestách

1.1. Transformačné procesy na úrovni morfologickej priestorovej štruktúry mesta

Revitalizácia je proces prejavujúci sa v rámci morfologickej priestorovej štruktúry. Pri revititalizácii dochádza k postupnej adaptácii, rekonštrukcii a rozširovaniu existujúcich objektov, prípadne k výmene starých objektov za nové. V prvom prípade (rekonštrukcia) sa prejavuje dominancia transformačných morfologických procesov (vertikálnych a horizontálnych). V druhom prípade (výmena starých objektov za nové) dominujú adičné morfologické procesy. Najvýraznejšie sa tento proces prejavuje v I. a II. zóne, špecificky sa prejavuje v IV. zóne. Revitalizácia je podmienená procesmi prebiehajúcimi na úrovni sociálnej a funkčnej priestorovej štruktúry - najmä komercionalizáciou, gentrifikáciou a funkčnou fragmentáciou. Spravidla ju podmieňujú zmeny vlastníckych pomerov.

Stagnácia je proces, ktorý označuje stabilizovanosť fyzického stavu objektov, keď v morfológii zástavby je možné pozorovať len minimálne alebo žiadne zmeny. Prejavuje sa na úrovni morfologickej priestorovej štruktúry s najvýraznejšími prejavmi v IV. zóne mesta. V menšej miere sa vyskytuje v III. zóne a epizodicky v I. a II. zóne. Je podmienená nevýraznými zmenami funkčnej a sociálnej priestorovej štruktúry. Môže byť ovplyvnená nevyjasnenými vlastníckymi pomermi.

Recesia, pozvoľný úpadok - je proces označujúci degradáciu existujúcej zástavby postupným zhoršovaním technického stavu stavebných objektov a infraštruktúry. Prejavuje sa na úrovni morfologickej priestorovej štruktúry. Prvotným signálom recesie býva zníženie intenzity využívania danej lokality alebo objektu. Recesia môže mať *spontánny charakter* (často je výsledkom nevyjasnenosti vlastníckych pomerov, prípadne môže byť výsledkom deindustrializácie alebo statusovej regresie a s ňou spätej segregácie) alebo *usmernený charakter* (v tomto prípade je len priebežným vývojovým štádiom morfologických procesov, ktoré predchádzajú rozvojovému štádiu). Vyskytuje sa vo všetkých zónach, najvýraznejšie však v II., IV. a V. zóne.

Intenzifikácia je proces, pri ktorom dochádza k zvyšovaniu stupňa pokrytia územia zástavbou. Prejavuje sa na úrovni morfologickej priestorovej štruktúry. V rámci intenzifikácie dominujú adičné morfologické procesy (najmä horizontálna adícia), ktoré sú však viazané na voľné plochy. Preto je častou i vertikálna adícia (súvisí s funkčnou intenzifikáciou), ktorá sa uplatňuje tak v obytných, ako aj v administratívnych budovách, najčastejšie prestavaním a dostavaním podkrovných priestorov. Intenzifikácia je podmienená najmä komercionalizáciou, industrializáciou a komerčnou i rezidenčnou suburbanizáciou. Intenzifikácia územia prostredníctvom horizontálnej adície sa najvýraznejšie uplatňuje v V., III. a II. zóne, intenzifikácia územia prostredníctvom vertikálnej adície sa pre jej univerzálny charakter uplatňuje vo všetkých zónach.

1.2. Transformačné procesy na úrovni funkčnej priestorovej štruktúry mesta

Komercionalizácia je proces zvyšovania podielu plôch komerčných aktivít (obchod, ubytovacie a stravovacie zariadenia, administratíva a pod.) na úkor (pôvodných) plôch využívaných nekomerčne a ekonomicky menej výnosne ako je bývanie, kultúra, komunálne prevádzkárne a podobne (Sýkora 1999b). Komercionalizácia je proces prejavujúci sa na úrovni funkčnej priestorovej štruktúry, ktorý vyvoláva zmeny v morfologickej priestorovej štruktúre (revitalizácia, intenzifikácia). Najvýraznejšie sa prejavuje v I., II. a V. zóne, v malej miere sa vyskytuje v III. a IV. zóne. Komercionalizácia sa môže vyskytovať spolu s funkčnou fragmentáciou.

Funkčná fragmentácia (obdobne tiež funkčná intenzifikácia) je proces postupného rozčleňovania pôvodne monofunkčných objektov a areálov na menšie časti, ktoré sa najmä v dôsledku diverzifikácie ich vlastníctva a spôsobu ich využívania môžu profilovať ako odlišné funkčné plochy. Tento proces sa prejavuje na úrovni funkčnej priestorovej štruktúry a to najmä v I. a II. zóne (fragmentácia plôch administratívy a bývania) a v V. zóne (fragmentácia plôch priemyslu a skladového hospodárstva, prípadne areálov prímestského poľnohospodárstva).

Derezidencionalizácia je proces v rámci ktorého dochádza k postupnému znižovaniu podielu obytných plôch v prospech plôch iných, najmä komerčných funkcií. Preto je zväčša priamym dôsledkom komercionalizácie, prejavuje sa na úrovni funkčnej priestorovej štruktúry a to najmä v I. a II. zóne. Vyskytuje sa aj derezidencionalizácia v dôsledku likvidácie nevhodného bývania, ale jej rozsah je malý.

Deindustrializácia je proces postupného znižovania podielu plôch priemyslu v prospech iných funkcií. Následnej reštrukturalizácii využitia daného územia predchádza kratšie, ale i dlhšie štádium recesie a úpadku. Proces deindustrializácie sa prejavuje na úrovni funkčnej priestorovej štruktúry, je typický pre opúšťanie starých priemyselných areálov v II. zóne mesta, no môže sa vyskytovať aj v V. zóne.

Industrializácia je proces, ktorý sa prejavuje postupným zvyšovaním podielu plôch priemyslu na úkor ostatných plôch. Prejavuje sa na úrovni funkčnej priestorovej štruktúry a to najmä v V. zóne. Súvisí preto najmä s komerčnou suburbanizáciou, pretože ide zväčša o budovanie nových priemyselných areálov na „zelenej lúke" a s reindustrializáciou (návratom priemyselnej funkcie do miest) v širšom význame.

Industriálna reštrukturalizácia je proces transformácie priemyselných funkcií v mestách, potom čo v rámci reštrukturalizácie boli a sú z miest vytláčané najmä odvetvia ťažkého priemyslu. Industriálna reštrukturalizácia v širšom význame je chápaná ako proces transformácie výrobných funkcií v mestách ako takých a dotýka sa najmä pôvodných priemyselných areálov v II. zóne mesta.

Industriálna reštrukturalizácia v užšom význame je chápaná ako proces návratu priemyselnej funkcie na lokalitu, v ktorej sa už pôvodne vyskytovala, ale bola prechodne vystriedaná inými funkciami. Priemyselná funkcia sa však na lokalitu väčšinou vracia v reštrukturalizovanej podobe materiálovo a energeticky menej náročnej výroby s minimalizovanými dopadmi na životné prostredie. Industriálna reštrukturalizácia v užšom význame súvisí s funkčnou fragmentáciou a vyskytuje sa najmä v II. a V. zóne.

Komunikačno-technická progresia je proces postupného zlepšovania, revitalizácie dopravnej, komunikačnej a informačnej infraštruktúry. Prejavuje sa adaptáciou existujúcich a vznikom nových dopravných ciest, zariadení a areálov, rekonštrukciou a vznikom nových komunikačných trás a zariadení ako aj budovaním (rozširovaním) informačných sietí. Ide o proces prejavujúci sa na úrovni funkčnej priestorovej štruktúry, je možné ho identifikovať vo všetkých zónach mesta, najvýraznejšie však v I. a V. zóne, v rámci dobudovávania infraštruktúry aj vo IV. zóne. Intenzita komunikačno-technickej progresie úzko súvisí s procesmi ako revitalizácia, komercionalizácia, suburbanizácia. Svojím pôsobením môže vyvolať aj významné zmeny morfologickej priestorovej štruktúry (napr. cestné obchvaty).

1.3. Transformačné procesy na úrovni sociálno-priestorovej štruktúry mesta

Statusová progresia je proces postupného zvyšovania sociálno-ekonomického statusu obyvateľstva v danom subpriestore mesta. Prejavuje na úrovni sociálno-priestorovej štruktúry. Statusová progresia je spätá najmä s rezidenčnou komercionalizáciou v suburbánnej zóne a s gentrifikáciou vo vnútornom meste (resp. centre). Prejavuje sa preto najmä v I., II. a v V. zóne. V dôsledku istej ostrovčekovitosti v jej rozmiestnení nadobúda viacjadrové priestorové usporiadanie.

Statusová stagnácia je označenie pre stav, kedy sa sociálno-ekonomický status obyvateľstva v danej lokalite nemení. Aj keď ide o statickú formu, existuje predpoklad, že tento stav, najmä v transformujúcich sa mestách, predchádza procesom statusovej regresie, menej často statusovej progresie. Takýto stav sa prejavuje na úrovni sociálno-priestorovej štruktúry a vyskytuje sa najmä v IV. zóne. Jeho vplyv na mestské štruktúry je malý, skôr je indikátorom možných budúcich zmien.

Statusová regresia je proces postupného znižovania sociálno-ekonomického statusu obyvateľstva v danom subpriestore mesta. Prejavuje sa na úrovni sociálno-priestorovej štruktúry a vyskytuje sa najmä v II., IV. a V. mestskej zóne. Tento proces môže byť spätý so spontánnou alebo usmerňovanou segregáciou (priestorovým oddeľovaním) obyvateľstva s nízkymi príjmami do určitých častí mesta.

1.4. Transformačné procesy s vyššou úrovňou komplexity

Gentrifikácia je proces prejavujúci sa na úrovni morfologickej a sociálno-priestorovej štruktúry. V širšom chápaní ide zvýšenie sociálneho statusu obyvateľstva akejkoľvek štvrte. V užšom, tradičnejšom chápaní, gentrifikácia zahŕňa presťahovanie sa obyvateľov s vyšším sociálnym statusom do starších štvrtí vnútorného mesta, čo je spojené s nahradením pôvodného obyvateľstva s nižším statusom a väčšinou i s významnou rekonštrukciou fyzického stavu pôvodných objektov. Napriek tomu, že gentrifikácia je semikomplexný morfologicko-sociálno priestorový proces, tvorí vlastne podmnožinu a špecifický prípad revitalizácie (Sýkora 1993).

Suburbanizácia je komplexný proces prejavujúci sa na úrovni všetkých troch intraurbánnych (priestorových) štruktúr. Ide o proces, pri ktorom dochádza na okrajoch, ale častejšie v zázemí najmä väčších miest k výstavbe nových objektov aktérmi (domácnosti, firmy), ktorí svoje pôsobisko (bydlisko) premiestnili najčastejšie priamo z kompaktného mesta za jeho okraj resp. do zázemia mesta. Podnetom pre suburbanizáciu je vysoká cena a nedostatok vhodných pozemkov v rámci mesta, zhoršené životné prostredie, dopravné problémy a zmena pohľadu niektorých obyvateľov na bývanie v meste.

Suburbanizačný proces má dve základné formy: *Komerčnú*, kedy investormi a užívateľmi sú podnikateľské subjekty (ide väčšinou o výstavbu skladových a predajných priestorov - nákupné centrá, hypermarkety a ľahká výroba) a *rezidenčnú formu*, v rámci ktorej dochádza k výstavbe väčších či menších areálov najmä rodinných domov a to buď vo vlastnej réžii stavebníka alebo v rámci hromadnej výstavby zabezpečovanej developerskou spoločnosťou. Zriedkavejšie (intenzita závisí to od miestnych podmienok) dochádza v rámci suburbanizácie k rekonštrukcii starších objektov.

Z morfologicko - funkčného hľadiska pri suburbanizácii dochádza k zmene zastavanosti a využitia pôdy z väčšinou poľnohospodársky využívaných na zastavané plochy. Zo sociálno-priestorového hľadiska pri rezidenčnej suburbanizácii dochádza k vytváraniu enkláv obyvateľov s výrazne vyšším sociálno-ekonomickým statusom, oproti okolitému, pôvodne vidieckemu obyvateľstvu.

1.5. Transformačné procesy prejavujúce sa v špecifických miestnych podmienkach

Sakralizácia je špecifický proces významný len pre niektoré mestá, na Slovensku identifikovaný R. Matlovičom (napr. Matlovič 2000), prejavujúci sa na úrovni funkčnej intraurbánnej štruktúry. Pod sakralizáciou rozumieme rozširovanie priestoru, ktorý je funkčne využívaný na religiózne účely. Sakralizácia sa môže vyskytovať vo všetkých zónach a mať vplyv na morfologickú intraurbánnu štruktúru ako špecifická, nekomerčná forma revitalizácie a intenzifikácie. Ide o proces, ktorý svojim rozsahom a intenzitou pôsobenia všeobecne patrí medzi minoritné transformačné procesy. Väčšiu úlohu však nadobúda v menších a stredne veľkých mestách v štátoch s výraznejšou úlohou cirkví (napr. Poľsko, Slovensko).

Demilitarizácia je špecifický proces so značným, ale miestne premenlivým stupňom komplexnosti. Prejavuje sa, v závislosti na hĺbke a rozsahu premien, v morfologickej, funkčnej i sociálno-priestorovej intraurbánnej štruktúre. Pri tomto procese dochádza k zmene využitia bývalých priestorov využívaných armádou na výrobné, skladové, obchodné, ubytovacie či iné priestory. Týmto procesom sa na území dotknutých miest otvárajú nové oblasti, predtým pre mestské využitie nedostupné. Tieto oblasti môžu v priaznivých polohách so sebou prinášať významný rozvojový potenciál (napr. ich využitie ako rozvojové plochy).

Sakralizácia a demilitarizácia predstavujú príklady procesov rozvinutých len v určitých, miestnymi podmienkami na to predurčených mestách. Týmto sa odlišujú od ostatých menovaných čiastkových procesov, ktoré sa v rôznej intenzite a rozsahu vyskytujú prakticky v každom meste, opätovne v závislosti na miestnych predpokladoch rozvinutia toho, ktorého procesu.

V tabuľke zatrieďujúcej transformačné procesy je práve sakralizácia uvedená ako príklad procesu, ktorého význam je podmienený špecifickými miestnymi podmienkami. Tento proces je v rámci príslušnej kolónky uvedený ako posledný, čo však v tomto prípade nevyjadruje jeho intenzitu, ktorá je závislá od miestnych podmienok. (doplnené a upravené podľa Matlovič 2001 a Matlovič 2004a)

2. Metodický postup - komponentná a zhluková analýza

K analýze východiskového stavu fyzickej a sociálnej priestorovej štruktúry pomocou metód multivariantnej štatistiky sme pristúpili s cieľom čo najkomplexnejšie postihnúť danú problematiku. Analýzy stavu jednotlivých priestorových štruktúr pomocou jednoduchých štatistických mier totiž poskytujú len parciálny obraz, bez poukázania na väzby, ktoré sa medzi jednotlivými prvkami priestorových štruktúr vyskytujú. Práve na odhalenie skrytých väzieb v rámci priestorových štruktúr i medzi štruktúrami samotnými sa používajú metódy mnohorozmernej štatistiky.

Takéto metódy (konkrétne v našom prípade komponentnú a zklukovú analýzu) sme využili na odhalenie skrytých, pri vonkajšom pozorovaní ťažko identifikovateľných charakteristík územných jednotiek (prostredníctvom komponentnej analýzy) a usporiadanie týchto jednotiek do skupín s podobnými charakteristikami (prostredníctvom zhlukovej analýzy). Najskôr sme pomocou komponentnej analýzy (predstavuje osobitný príklad faktorovej analýzy) vyabstrahovali dimenzie, ktoré vystihujú podstatné charakteristiky jednotlivých urbanistických obvodov. Následne sme tieto územné jednotky na základe hodnôt komponentného skóre podrobili zhlukovej analýze, ktorej výsledkom bolo umiestnenie územných jednotiek s podobným charakterom do rovnakých zhlukov a územných jednotiek s odlišným charakterom do rozdielnych zhlukov (homogenita území v rámci zhluku, heterogenita území z rozličných zhlukov).

Zhlukovú analýzu sme vykonávali viackrát, za skúmané mestá osobitne i dohromady, s cieľom identifikovať podobné a špecifické jednotky v rámci jednotlivých intraurbánnych štruktúr a zároveň porovnať ich priestorové rozloženie v obidvoch mestách.

Postup, východiská analýz a štruktúra použitých dát:

1. Za základnú observančnú a výpočtovú jednotku sme zvolili urbanistické obvody (46 UO za B. Bystricu, 66 UO za Č. Budějovice). Zdrojom dát za územné jednotky bolo Sčítanie ľudí domov a bytov z roku 1991. Z tohto dátového súboru sme vybrali 4 skupiny premenných (6 premenných za fyzickú priestorovú štruktúru, po 6 premenných reprezentujúcich socioekonomický status a rodinný status a 5 premenných za kultúrny status obyvateľstva, spolu 23 premenných – pozri tabuľku číslo 5 v tabuľkovej prílohe).

2. V prípade komponentnej analýzy sme použili metódu základnej komponentnej analýzy (Principal component analysis), s rotáciou Varimax a Kaiserovou normalizáciou.

3. V prípade zhlukovej analýzy sme použili metódu hierarchického zhlukovania, využívajúcu Wardovu metódu a pracujúcu so štvorcovou euklidovskou vzdialenosťou. Ako software sme v prípade obidvoch analýz používali SPSS for Windows.

4. Pri hľadaní optimálneho riešenia sme metódou od všeobecného ku konkrétnemu najskôr vykonali komponentnú analýzu za obidve mestá podľa jednotlivých statusov sociálnej priestorovej štruktúry a morfoštruktúry (krok 1). Získali sme 12 dimenzií (po 3 za každý status a morfoštruktúru), ktoré nahradili pôvodný súbor 23 premenných. Tieto sme použili ako podklad pre čiastkové zhlukové analýzy podľa jednotlivých statusov a morfoštruktúry.

Z dôvodu príliš veľkého počtu dimenzii, ktoré boli vyčlenené v predchádzajúcej komponentnej analýze sme vykonali novú komponentnú analýzu za obidve mestá a za všetkých 23 premenných dohromady (krok 2). Ako najoptimálnejšie sa ukázalo vyčleniť 8 dimenzií, ktoré spolu pokrývali 69,1% z celkového rozptylu 23 uvažovaných premenných. Táto analýza slúžila ako východisko pre súhrnnú zhlukovú analýzu za fyzickú a sociálnu priestorovú štruktúru dohromady.

6. V nasledujúcich krokoch sme vykonali: zhlukovú analýzu za obidve mesta a všetkých 23 premenných dohromady (krok 3), zhlukovú analýzu spracovanú za obidve mestá dohromady podľa jednotlivých statusov a morfoštruktúry (krok 4) a pomocné zhlukové analýzy za obidve mestá osobitne a to za celý súbor 23 premenných (krok 5) a za obidve mestá osobitne podľa jednotlivých statusov a morfoštruktúry (krok 6).

7. Na základe interpretácie uvedených analýz sme opísali, zhodnotili a porovnali východiskový stav fyzickej priestorovej štruktúry a troch statusov charakterizujúcich sociálno-priestorovú štruktúru v skúmaných mestách. Grafickú interpretáciu analýz sme umiestnili do mapiek na mapových listoch 1- 4 v mapovej prílohe.

Metodické poznámky:

1. Pri predbežnom vyhodnocovaní zhlukových analýz sme najskôr pracovali s citlivejším rozčlenením daného súboru do väčšieho počtu zhlukov (zvyčajne 5-6), s cieľom postihnúť špecifické črty skúmaných miest. Takéto rozdelenie je znázornené aj na mapkách. Následne sme, rešpektujúc pravidlo o ukončení procedúry zhlukovania v bode, v ktorom dochádza k najväčšiemu skoku, upravili počet zhlukov do podoby, ktorá zodpovedá tomuto pravidlu (UO sa zvyčajne rozmiestňovali do 3-4 zhlukov), na čo je v texte upozornené.

2. V prípade UO s malým počtom obyvateľstva sme automaticky nepristupovali k ich zlučovaniu s okolitými UO, ale primárne sme ich zahŕňali do analýz.. Ak sa pri citlivejšej zhlukovej analýze takéto UO umiestňujú do samostatných, málopočetných zhlukov je na ich špecifickosť náležito upozornené. Zároveň takto neskresľujú charakteristiky väčších zhlukov, ku ktorým by v prípade priradenia boli zaradené. Až na základe zhlukovania sa ukáže či takýto obvod predstavuje jednorázový nereprezentatívny extrém alebo spojením niekoľkých takýchto UO dohromady poukáže na skrytú väzbu medzi územiami špecifického charakteru.

   V situácii, keď kvôli absencii obyvateľstva a zástavby z analýz vypadáva niekoľko aj plošne rozsiahlych UO (v mapkách sú označované ako nezaradené) a na druhej strane keď väčšina UO je sústredená v 2-3 zhlukoch, sa nami používaný citlivejší postup ukazuje byť nevyhnutným pre presnejšie postihnutie charakteru a špecifík porovnávaných miest.

3. Hodnoty premenných sa aj v rámci jedného zhluku pohybujú často vo veľmi širokom rozpätí, takže sa nezriedka prekrývajú viaceré hodnoty vo viacerých zhlukoch. Z tohto dôvodu uvádzame hodnotenia aj v podobe nižší/vyšší status (resp. hodnota) a to na základe individuálnej evaluácie hodnôt premenných, reprezentujúcich príslušný status. Vo svojich hodnoteniach sa prednostne zameriavame na porovnanie podobností a špecifík v danej oblasti skúmaných miest, ako na ich číselné vyjadrenie, ktoré sú často zavádzajúce (uvádzame ich v tabuľke 10 v tabuľkovej prílohe).

4. Všetky výroky a hodnotenia v súvislosti s analýzami fyzickej priestorovej štruktúry a sociálnej priestorovej štruktúry vypovedajú o skutočnostiach len na základe danej kombinácie vybraných premenných vstupujúcich do multivariantných analýz. Jedná sa teda o zovšeobecnenia, platné pre popisované územia ako celok a teda nie je ich možné automaticky vzťahovať na menšie územné jednotky (časti zhluku, jednotlivé UO).

5. Pri interpretácii výsledkov analýz používame na charakteristiku jednotlivých UO označenia vychádzajúce z funkčno-morfologického členenia mesta ako napr. sídliskový UO, UO s priemyselnou funkciou, UO z oblasti periférie s vidieckymi charakteristikami. Takéto označenia slúžia len na priblíženie charakteru UO a majú v prípade analýz týkajúcich sa obyvateľstva len ilustratívny charakter.

3. Rezidenčná suburbanizácia

3.1. Analýza dát za obce v zázemí B. Bystrice za obdobie 1997 - 2001

Počet prisťahovaných. Z vybraných 22 obcí zázemia B. Bystrice sa v rokoch 1997-2001 absolútne najviac migrantov prisťahovalo (prihlásilo na trvalý pobyt) do najväčších a časovo dobre dostupných obcí Slovenská Ľupča a Badín (počet prisťahovaných 320 a 215 osôb) ležiacich prakticky na terasách rieky Hron. Slovenská Ľupča dominovala aj v počte prisťahovaných z B. Bystrice, zatiaľ čo Badín zásluhou najnižšieho podielu banskobystričanov medzi prisťahovanými (PP4) vykazoval podstatne nižšie absolútne hodnoty. V úrovni tohto ukazovateľa spomínané dve obce obsadili tretie a štvrté miesto od konca. Na treťom mieste podľa počtu prisťahovaných sa umiestnila takisto pririečna obec Vlkanová (851 ob. v roku 2001). Za ňou nasledujú 3 väčšie obce (Nemce Selce, Poniky, s počtom obyvateľov nad 1000) a obec Malachov (866 ob. v roku 2001, počet prisťahovaných 109).

Väčšiu vypovedaciu schopnosť o atraktivite obce pre prisťahovalectvo do nej má ukazovateľ podiel počtu prisťahovaných na počte obyvateľov obce (PP3), ktorý tak v inej podobe vyjadruje aj intenzitu prisťahovalectva. V tomto ukazovateli dominujú väčšinou menšie obce umiestnené v atraktívnom podhorskom prostredí (Špania Dolina, Staré Hory, Kordíky, Tajov - PP3 = 40,8% až 20,7%), ale aj obec Vlkanová ležiaca na nive Hrona. Na opačnom póle ako obec s najnižšou intenzitou prisťahovalectva (a aj nízkym podielom Banskobystričanov medzi prisťahovanými) sa nachádzala v úzkej doline utisnutá obec Harmanec a prekvapivo i väčšia a dobre z mesta dostupná obec Selce (PP3 - 4,8 a 7,0%).

Z pohľadu podielu prisťahovaných Banskobystričanov (PP4) dominujú najmä podhorské obce. V prvom rade je to obec Kordíky (PP4 - 94,5%) ležiaca v atraktívnom podhorskom prostredí, ktorej sekunduje neďaleká obec Králiky s veľmi podobnými charakteristikami. Je zaujímavé, že aj v poradí ďalšie tri obce (Malachov, Riečka, Tajov, PP4 - 81 až 77%) ležia rovnakým smerom, dokonca s výnimkou Malachova ich spája rovnaká komunikácia z mesta. Svedčí to o tom, že podhorské obce na úpätí Kremnických vrchov na západ od mesta pútajú záujem o prisťahovanie a to predovšetkým u obyvateľov z B. Bystrice.

Obci Kordíky patrí primát aj v podiele počtu postavených rodinných domov v pomere k počtu obyvateľov (PPRD/Ob) a na prvých priečkach sa Kordíky umiestnili aj v poradí podľa počtu a podielu postavených rodinných domov Banskobystričanmi. V absolútnych číslach v prípade novopostavených rodinných domov prirodzene dominujú ľudnatejšie obce nad 1000 obyvateľov (Badín, Slovenská Ľupča, Selce - PP RD - 38 až 22 RD), ale bezprostredne za nimi na štvrtom a piatom mieste sa umiestnili relatívne malé obce Kordíky a Hronsek (250 a 596 obyvateľov, 20 a 19RD). V podiele novopostavených rodinných domov na počet obyvateľov obce sa z odstupom za spomenutou obcou Kordíky, umiestnili obce Hronsek, Králiky, menšia obec Dolná Mičiná (340 obyvateľov v roku 2001) a ľudnatejšia obec Badín (1683 obyvateľov v roku 2001).

Čo sa týka ukazovateľa podiel počtu postavených rodinných domov Banskobystričanmi z celkového počtu novopostavených RD (PP RD BB) je situácia vyrovnanejšia. Zásluhou nízkeho počtu postavených RD a bezprostrednej blízkosti mesta dominuje obec Kynceľová, nasledujú obce Riečka, Malachov, Kordíky, Nemce a Hronsek. Zvyšné obce (v ktorých prebiehala výstavba) majú podiel počtu postavených RD Banskobystričanmi z celkového počtu novostavieb RD v rozmedzí 73 až 50 %.

V prípade obcí Králiky, Kordíky ale aj Staré Hory a Špania Dolina zohral ich rekreačný potenciál významnú úlohu. To sa odrazilo na vysokej intenzite prisťahovalectva, (najmä u obce Špania Dolina dosahuje tento ukazovateľ v súbore najvyššie hodnoty) a na vysokom podiele prisťahovaných Banskobystričanov z počtu prisťahovaných (PP4) i z počtu obyvateľov obce (PP5).

3.2. Analýza dát za obce v zázemí Č. Budějovíc za obdobie 1997 - 2001

Počet prisťahovaných. Absolútne najviac imigrantov sa prisťahovalo do obce Dobrá Voda,[4] ktorá od roku 1952 do roku 1990 tvorila aj administratívne súčasť Č. Budějovíc. Tým, že sa obec Dobrá Voda

[4] Pod týmto názvom uvádzame Dobrú Vodu u Č. Budějovic, ktorú v absolútnom poradí podľa počtu prisťahovaných v rámci českobudějovického okresu predbehol len vzdialený Týn nad Vltavou, ktorý nepatrí do zázemia Č. Budějovíc.

nachádza medzi dvoma časťami administratívneho územia mesta, môžeme v tomto prípade hovoriť takmer o „vnútromestskej" rezidenčnej suburbanizácii. Táto obec vykazuje vysoký absolútny počet prisťahovaných (784), najvyšší absolútny počet prisťahovaných z Č. Budějovíc (482), vysoký podiel prisťahovaných z Č. Budějovíc z celkového počtu prisťahovaných (61%, najvyššia hodnota spomedzi obcí nad 1508 obyvateľov), vysokú intenzitu prisťahovalectva (331, najvyššia spomedzi obcí nad 300 obyvateľov, celkovo šiesta najvyššia).

Ako druhá v poradí podľa absolútneho počtu prisťahovaných v zázemí Č. Budějovíc sa s hodnotu 608 umiestnila obec Hluboká nad Vltavou. Južný okraj jej rozsiahleho katastrálneho územia sa dotýka administratívneho územia Č. Budějovíc, aj keď sídlo samotné je vzdialené 12 km. Z celkového počtu prisťahovaných do Hlubokej nad Vltavou bolo 303 prisťahovaných z Č. Budějovíc. Čo sa týka hodnoty intenzity prisťahovalectva tá je 134, čo znamená, že percentuálny podiel prisťahovaných na počte obyvateľov obce je 13,4%. Táto hodnota priraďuje Hlubokú nad Vltavou medzi tie lepšie postavené, v poslednej tretine obcí českobudějovického okresu v poradí podľa intenzity prisťahovalectva.

Výraznejšie hodnoty z pohľadu absolútneho počtu prisťahovaných na ďalších miestach dosiahli ešte Borovany, Lišov, Trhové Sviny, Rudolfov, Litvínovice, Kamenný Újezd, Zliv, Dříteň, Hrdějovice, Ledenice, Horní Stropnice, Srubec, Včelná. S výnimkou Horní Stropnice, Borovan a Trhových Svín sa jedná o obce ležiace v zázemí Č. Budějovíc. O úrovni jednotlivých skúmaných ukazovateľov za tieto obce podáva obraz nasledovná tabuľka:

	Obec	Počet ob. 2001	Počet prisťah.	Intenzita prisťah. (IP)	PP3	PPCB	Podiel PzCB
1.	Dobrá Voda	2 368	784	331	33	482	61
2.	Hluboká n. Vltavou	4 546	608	134	13	303	50
3.	Borovany	3 627	475	131	13,1	185	39
4.	Lišov	3 936	455	116	11,6	161	35
5.	Trhové Sviny	4 667	418	90	9,0	97	23
6.	Rudolfov	2 373	351	148	14,8	210	60
7.	Litvínovice	1 191	317	266	26,6	243	77
8.	Kamenný Újezd	1 901	306	161	16,1	140	46
9.	Zliv	3 669	303	83	8,3	91	30
10.	Dříteň	1 323	297	224	22,4	70	24
11.	Hrdějovice	1 508	295	196	19,6	211	72
12.	Ledenice	2 162	286	132	13,2	144	50
13.	Horní Stropnice	1 554	268	172	17,3	64	24
14.	Srubec	960	258	269	26,9	187	72
15.	Včelná	1 461	231	158	15,8	154	67

IP - intenzita prisťahovalectva (PP/PO2001) x 1000, **PP3** - percentuálne vyjadrený podiel počtu prisťahovaných z počtu obyvateľov obce, **PPCB** - počet prisťahovaných z Č. Budějovíc **Podiel P zCB**- podiel prisťahovaných z Č. Budějovíc z celkového počtu prisťahovaných v %

Podiel počtu prisťahovaných z počtu obyvateľov obce (PP3) – Intenzita prisťahovalectva. Najvyššiu hodnotu tohto ukazovateľa (PP3 - 49,4%) vykazuje obec Hlincova Hora ležiaca vo východnom zázemí Č. Budějovíc. Táto malá obec (1991 - 90 obyvateľov) až do roku 1997 rástla len v minimálnej miere (na 96 obyvateľov). Od roku 1998-99 však prešla na intenzívnu dynamiku rastu podmienenú značnou imigráciou (ročná intenzita prisťahovalectva sa pohybovalo okolo hodnoty 100 (PP3 - 10%), s vrcholom v roku 2000 309,39 - najvýraznejšia hodnota v súbore). V roku 2000 sa počet obyvateľov obce zvýšil o 57 jedincov, z toho o 56 prisťahovaním, pri nulovej emigrácii a mortalite. Rok 2001 znamenal zníženie intenzity prisťahovalectva na úroveň rokov 1998-1999, ale výrazný populačný rast (spojený s prebudením natality) pokračoval..

Druhou obcou podľa intenzity prisťahovalectva bola od Č. Budějovíc vzdialená obec Čížkrajice (PP3 - 46,7%). Táto obec je príkladom toho, že ani výraznejšia imigrácia (ročná intenzita prisťahovalectva mala v sledovanom období

najnižšiu hodnotu 96 a najvyššiu 145) v prípade nízkej natality, vysokej mortality a stabilného vysťahovalectva z obce nezabráni stagnácii (poklesu) počtu obyvateľov.

Z pohľadu suburbanizácie zázemia Č. Budějovíc je zaujímavejšia obec Libníč (PP3 - 42,4%) ležiaca neďaleko Hlincovej Hory. Táto obec zaznamenala počas celého obdobia za ktoré máme podrobné migračné dáta (1995-2001) stabilný rast zabezpečený výraznejšou imigráciou a to najmä v období 1995-1999 (IP od 87 do 157 ročne). Len výrazná, stabilne vysoká mortalita počas celého obdobia (a nízka natalita) zabránili, aby sa imigračné prírastky výraznejšie prejavili na celkovom počte obyvateľov.

Tretie a štvrté miesto v poradí podľa intenzity prisťahovalectva obsadili obce Závraty v juhozápadnom zázemí Č. Budějovíc a Vlkov na sever od okresného mesta za hranicou vyčleneného zázemia. V tomto prípade však pri dosiahnutí vysokej hodnoty intenzity prisťahovalectva nezohráva úlohu vzdialenosť, ktorá stále zabezpečuje dobrú dostupnosť do Č. Budějovíc, ani intenzívna imigrácia ale fakt, že ide o veľmi malé obce. Preto aj menšie počty prisťahovaných, ktoré prevyšovali mortalitu a emigráciu (natalita je v prípadoch obidvoch obcí zanedbateľná) zabezpečili vysoké hodnoty intenzity prisťahovalectva.

Na piatom mieste sa umiestnila obec Dobrá Voda (PP3 - 33,1%) - obec pri ktorej sa najvýraznejším spôsobom prekrýva počet prisťahovaných s intenzitou prisťahovalectva. Na ďalších miestach sa v rámci zázemia Č. Budějovíc umiestnila obec Hradce (6 miesto v poradí, PP3 – 27,9%, nachádza sa v blízkosti už spomínanej obce Závraty, s ktorou má veľmi podobné charakteristiky), Jivno (7 miesto, PP3 - 27%, nachádza sa medzi Hlincovou Horou a obcou Libníč a zdieľa s nimi podobné charakteristiky v bilancii obyvateľstva, len imigrácia je o niečo nižšia).

Na ôsmom mieste sa umiestnila obec Srubec (PP3 – 26,9%), ktorá je jedným z kandidátov na suburbanizačné centrum. Nachádza sa na juhozápad od Č. Budějovíc v dosahu MHD, má stabilnú imigráciu (kulminovala v rokoch 1999-2001). V uvedených rokoch obec dosahovala výrazný migračný prírastok a kladný prirodzený prírastok. V období rokov 1991 až 2001 obec rozvinula svoju populačnú základňu z 695 na 960 obyvateľov.

Obdobné postavenie ako Srubec majú ďalšie dve obce v poradí Litvínovice (PP3 – 26,6%) a Staré Hodějovice (PP3 - 26,2%, obidve obce ležia v dosahu českobudějovickej MHD) s mierne nižšou intenzitou imigrácie.[5] V rámci zvyšných 7 obcí s vyššou intenzitou prisťahovalectva (do úrovne PP3 -19,6%) sa štyri nachádzajú v zázemí Č. Budějovíc. Celkovo z 18 obcí s najvyššou intenzitou prisťahovalectva je 15 zo zázemia okresného mesta.

Počet a podiel prisťahovaných z Č. Budějovíc. Najvýraznejšie hodnoty týchto ukazovateľov nachádzame v obci Dobrá Voda, ktorá zaznamenala výrazne najvyšší počet prisťahovaných z Č. Budějovíc (482). Na druhom mieste v tomto ukazovateli je populáciou takmer dvojnásobne veľká Hluboká nad Vltavou (303 prisťahovaných). Zaujímavejší je tento údaj u obcí Litvínovice a Hrdějovice (243 a 211 prisťahovaných), ktoré vďaka relatívne nižšiemu počtu obyvateľov oproti susedným obciam v tabuľke dosahujú vysoké podiely prisťahovaných z okresného mesta (viď ďalej).

Na ďalších miestach v rebríčku prvých 15 obcí s najvyšším počtom prisťahovaných z Č. Budějovíc sa nachádzajú v zostupnom poradí: Rudolfov, Srubec, Borovany, Lišov, Včelná, Staré Hodějovice, Ledenice, Kamenný Újezd, Borek, Týn nad Vltavou, Trhové Sviny. Z týchto obcí ležia mimo zázemia okresného mesta len Týn nad Vltavou a Trhové Sviny. Na druhej strane sú to najmä obce (Rudolfov), Srubec, Včelná, Staré Hodějovice a Borek, dostupné z okresného mesta MHD, ktoré svoju výhodnú polohu, rezidenčnú atraktivitu (a menšiu populačnú veľkosť - neplatí pre Rudolfov) pretavili do vysokých hodnôt podielu prisťahovaných z Č. Budějovíc z celkového počtu prisťahovaných.

Podľa tohto ukazovateľa najvyššie hodnoty prirodzene vykazujú obce okolo Č. Budějovíc, ale sú tu aj výnimky. Na prvom mieste je obec Planá s 83% podielom prisťahovaných z Č. Budějovíc, ktorá je však pomerne populačne malá (239 ob. v roku 2001) a imigračne rástla len po roku 2000. Na ďalších miestach sa umiestnili zaujímavejšie obce z hľadiska počtu a intenzity prisťahovaných, ležiace v bezprostrednom zázemí okresného mesta ako sú Litvínovice (2m) a Srubec (4m), Hrdějovice, Borek

[5] Obce Srubec, Litvínovice (i Staré Hodějovice) majú po obci Dobrá Voda najvyššiu intenzitu prisťahovalectva spomedzi prvých 17 obcí s najvyšším počtom prisťahovaných.

(6 a 7m), Včelná (9m). Medzi tieto obce sa dostala obec Homole (3m, všetky uvedené obce sú napojené na českobudějovickú MHD), Vitín (5m) a Komařice (8m). Najmä dve posledne menované obce sa už nachádzajú mimo zázemia Č. Budějovíc. Ide o obce s nižším počtom obyvateľov, ale aj prisťahovaných, takže z hľadiska suburbanizácie zázemia Č. Budějovíc sú menej zaujímavé.

Spomedzi dosiaľ nespomenutých obcí, ktoré dosiahli vysoké hodnoty vo vyššie uvedených ukazovateľoch je zaujímavé postavenie obce Dobrá Voda - 13 miesto - 61% podiel prisťahovaných z Č. Budějovíc z celkového počtu prisťahovaných - je to najvýraznejšia hodnota spomedzi obcí nad 1508 obyvateľov. Len o 1% percento v uvedenom ukazovateli je na tom horšie podobne veľký Rudolfov, avšak len s polovičným počtom prisťahovaných. Z pohľadu obcí nad 2000 obyvateľov je zaujímavé aj umiestnenie Hlubokej nad Vltavou (18 miesto s 50 % podielom prisťahovaných z Č. Budějovíc).

Je ešte potrebné spomenúť umiestnenie obce s najvyššou intenzitou prisťahovalectva. Obec Hlincova Hora sa umiestnila na 10 mieste s 67% podielom prisťahovaných z Č. Budějovíc, zatiaľ čo ostatné obce s vysokou intenzitou prisťahovalectva majú podstatne nižšie podiely, ktoré opäť narastajú u obcí ako Dobrá Voda, Srubec, Litvínovice, Staré Hodějovice, Hrdějovice.

3.3. Závery o charaktere rezidenčnej suburbanizácie v zázemí B. Bystrice a Č. Budějovíc na základe dát o migrácii za obdobie 1997-2001

Veľké množstvo dát za obce v zázemí skúmaných miest, ich zatriedenie a spracovanie prinieslo širokú paletu výsledkov (pozri tabuľku 13 v prílohe). Na tomto mieste upozorníme na najzávažnejšie závery z analýzy migračných dát, ktoré sú úzko spojené s problematikou rezidenčnej suburbanizácie zázemí skúmaných miest.

1. Z pohľadu podielu okresných miest a ich zázemí na prisťahovalectve do okresov, B. Bystrica a jej zázemie priťahovali vyšší podiel prisťahovalcov (86%), ale to predovšetkým zásluhou výrazne vyššieho prisťahovalectva do sídla okresu (56%). Na druhej strane Č. Budějovice a jej zázemie priťahovali 75% z toho mesto samotné len 36% z prisťahovaných do okresu.
2. Z uvedených čísiel vyplýva, že mesto B. Bystrica stále predstavovalo atraktívne miesto pre prisťahovanie pre výrazne viac migrantov v rámci okresu (56%) ako je počet tých, ktorí sa sťahujú do jej zázemia (30%). Na druhej strane v okrese Č. Budějovice mierne prevláda prisťahovalectvo do zázemia okresného mesta nad prisťahovalectvom do mesta (39%:36%).
3. O vyššej intenzite vysťahovalectva (a teda aj rezidenčnej suburbanizácie) z Č. Budějovíc do zázemia svedčí takmer dvojnásobne vyšší údaj o podiele vysťahovaných z mesta do jeho zázemia na počte obyvateľov mesta oproti takému istému údaju za B. Bystricu.
4. Iný príklad uvedeného predstavuje viac ako 1,6x vyšší údaj o podiele vysťahovaných z Č. Budějovíc do ich zázemia z celkového počtu vysťahovaných z mesta ako v prípade B. Bystrice. Z mesta Č. Budějovice smerovalo mimo ich zázemie 54% z vysťahovaných, v B. Bystrici to bolo takmer 75%.
5. Najlepšie podmienky pre kvantitatívny rozvoj rezidenčnej suburbanizácie boli v zázemí **B. Bystrice** obmedzené len na skupinu veľkých a pririečnych obcí (1. skupina). Prisťahovalectvo do zostávajúcich obcí zázemia malo z kvantitatívneho pohľadu len doplnkový charakter. Na druhej strane práve v obciach druhej a pôvodnej tretej skupiny nachádzame typické prejavy rezidenčnej suburbanizácie zázemia B. Bystrice. Tieto sú spojené s využitím podhorského a horského prostredia pre rezidenčný účel, ktorý má často aj rekreačné pozadie. Obcí na okraji záujmu pre prisťahovanie bolo v zázemí B. Bystrice relatívne veľmi málo (približne 3 sídla z celkového počtu 22 obcí v zázemí mesta).

   V zázemí **Č. Budějovíc** bolo podstatne väčšie množstvo obcí, v ktorých sa mohla rezidenčná suburbanizácia kvantitatívne rozvinúť. Popri veľkých obciach z 1. skupiny významný podiel na rezidenčnej suburbanizácii v zázemí Č. Budějovíc mali obce patriace do skupiny 2. Tieto obce dynamicky rástli predovšetkým zásluhou dobrých predpokladov pre rezidenčnú suburbanizáciu.

Zostávajúci veľký počet menších obcí zo zázemia Č. Budějovíc (3. skupina) mal len malú príťažlivosť (alebo jej slabé kvantitatívne vyjadrenie) pre prisťahovanie sa a to predovšetkým z okresného mesta. Do tretej skupiny sme zaradili 33 z celkového počtu 54 obcí v zázemí mesta.

6. Obce z **prvej skupiny** v zázemí obidvoch skúmaných miest pútali celkovo najväčší záujem o prisťahovanie. V prípade zázemia B. Bystrice sa do týchto obcí prisťahoval aj najväčší podiel obyvateľov z iných regiónov, a zároveň aj najvyšší podiel počtu prisťahovaných zo sídla okresu na počet obyvateľov prisťahovaných do zázemia.

   Obce z prvej skupiny v zázemí Č. Budějovíc dominovali len v absolútnom počte a podiele prisťahovaných. Vyššiu úroveň zostávajúcich ukazovateľov sme zaznamenali u obcí 2 skupiny. Najvýraznejší bol rozdiel v podiele počtu prisťahovaných z mesta, ktorý bol v obciach 2 skupiny o 13% vyšší.

7. **Obce druhej skupiny** - Najmä v zázemí Č. Budějovíc predstavujú klasický typ rezidenčnej suburbanizácie (s výrazným rastom sídla spojeným s prisťahovalectvom a rozsiahlou výstavbou rodinných domov). Obce z druhej skupiny boli najpríťažlivejšie pre prisťahovanie sa z mesta v prípade obidvoch skúmaných miest.

   Pre zázemie B. Bystrice to platí len relatívne (obce druhej skupiny mali najväčší podiel prisťahovaných z mesta z celkového počtu prisťahovaných spomedzi všetkých skupín), v zázemí Č. Budějovíc to platí aj absolútne (obce druhej skupiny mali aj absolútne najvyšší počet prisťahovaných z okresného mesta spomedzi všetkých skupín). Práve v obciach patriacich do druhej skupiny v zázemí Č. Budějovíc dosiahla intenzita prisťahovalectva absolútne najvyššie hodnoty v celom súbore.

8. Prisťahovalectvo od obcí z prvej a druhej skupiny v zázemí obidvoch skúmaných miest malo výrazne dominantný podiel na celkovom prisťahovalectve do zázemia. Údaje o podiele týchto dvoch skupín na prisťahovalectve v skúmaných zázemiach boli dosť podobné. Najvýraznejšie sa tieto údaje líšili len v tom, že v zázemí Č. Budějovíc sa do obcí z 1 a 2 skupiny prisťahoval vyšší podiel prisťahovalcov z okresného mesta do jeho zázemia (93%) ako v zázemí B. Bystrice (78%).

   Iný rozdiel bol v tom, že zatiaľ čo skupiny 1 a 2 v zázemí Č. Budějovíc mali podobný podiel na celkovom prisťahovalectve do zázemia takmer vo všetkých ukazovateľoch, rozdiel absolútnymi i relatívnymi údajmi medzi skupinami 1 a 2 v zázemí B. Bystrice bol výraznejší v každom ukazovateli. Z kvantitatívneho pohľadu teda prisťahovalectvo do obcí 1 skupiny v zázemí B. Bystrice významnejšie dominovalo, v porovnaní so situáciou v zázemí Č. Budějovíc.

9. **Obce tretej skupiny** v zázemiach skúmaných miest vykazovali významnú diferenciu v atraktivite pre prisťahovanie. V prípade obcí 3 skupiny zo zázemia B. Bystrice je badateľné, že bola zložená pôvodne z dvoch skupín 3 a 4. Charakteristiky pôvodnej 3 skupiny (najvyššia atraktivita pre prisťahovanie sa banskobystričanov, ako aj primeraný, 14% podiel na prisťahovalectve do zázemia ako celku), výrazne napomohli výsledným údajom za spojenú skupinu 3 a 4. Takto spojená skupina 3 zo zázemia B. Bystrice vykazovala výrazne vyššie podiely na prisťahovalectve ako skupina 3 zo zázemia Č. Budějovíc.

10. Využívanie zázemia B. Bystrice pre účely rezidenčnej suburbanizácie bolo prakticky rozložené do všetkých sídiel, ktoré sa tu nachádzajú. Svedčí o tom nízky počet obcí v zázemí B. Bystrice priradených do pôvodnej skupiny 4 a pomerne vysoké hodnoty skúmaných ukazovateľov vzhľadom na zaradenie týchto obcí (obce s nízkym prírastkom sťahovaním, pre suburbanizáciu málo zaujímavé obce). Najväčší podiel na tejto skutočnosti pripisujeme tomu, že individuálne bývanie prakticky v každej obci v zázemí B. Bystrice malo zásluhou príťažlivého prírodného prostredia a dobrej dopravnej dostupnosti výraznú atraktivitu. V tomto smere sa zázemie B. Bystrice výraznejšie nediferencovalo.

Na druhej strane veľký počet sídel v zázemí Č. Budějovíc patriacich do skupiny 3 (obce s nízkym prírastkom prisťahovaním) svedčí o tom, že v zázemí Č. Budějovíc v skúmanom období existovalo pomerne veľa obcí na okraji záujmu o prisťahovanie – viď bod číslo 11.

11. V zázemí B. Bystrice sme v prípade každej skupiny obcí zaznamenali nadpolovičný až takmer ¾ podiel prisťahovaných z mesta na celkovom prisťahovalectve do príslušnej skupiny obcí. U obcí v zázemí Č. Budějovíc bol tento podiel nižší – pohyboval sa od 23% u obcí 3 skupiny, po 48% u obcí prvej skupiny. Len v prípade obcí z 2 skupiny dosiahol tento podiel úroveň 61%.

12. To svedčí o tom. že do zázemia Č. Budějovíc sa vo výraznejšej miere prisťahovávali migranti, ktorí nepochádzali z okresného mesta. Vysťahovalectvo do zázemia B. Bystrice bolo užšie späté s migračnými prúdmi z mesta. Rozdiel v zastúpení prisťahovaných z mesta na počte prisťahovaných do jeho zázemia sa najvýraznejšie prejavil u obcí tretej skupiny. V prípade obcí z 3 skupiny v zázemí mesta B. Bystrica tento údaj dosahoval 71%, v prípade obcí z 3 skupiny v zázemí mesta Č. Budějovice len 23%.

13. Záujem o rezidenčnú suburbanizáciu zázemia B. Bystrice (prisťahovanie sa doň) bol rozmiestnený rovnomernejšie, zatiaľ čo rozmiestnenie prisťahovalectva v zázemí Č. Budějovíc vykazovalo výrazne diferencovaný charakter s evidentnými extrémami. Na jednej strane sa tu vyskytovali vysoké koncentrácie prisťahovaných do vybraných obcí a zároveň pomerne veľa obcí z pohľadu prírastku sťahovaním upadalo.

    To je aj dôvod prečo rozdiel v celkovej intenzite prisťahovalectva medzi zázemiami skúmaných miest bol pomerne malý (celková intenzita prisťahovalectva bola v zázemí Č. Budějovíc 159 v zázemí B. Bystrice 123), aj keď údaje o veľkosti vysťahovalectve z mesta do zázemia vyznievali jednoznačne v prospech Č. Budějovíc (pozri body 3 a 4). Na uvedený rozdiel má však významný vplyv aj väčšia rozloha zázemia Č. Budějovíc

Banská Bystrica (Foto: Michal Filadelfi).

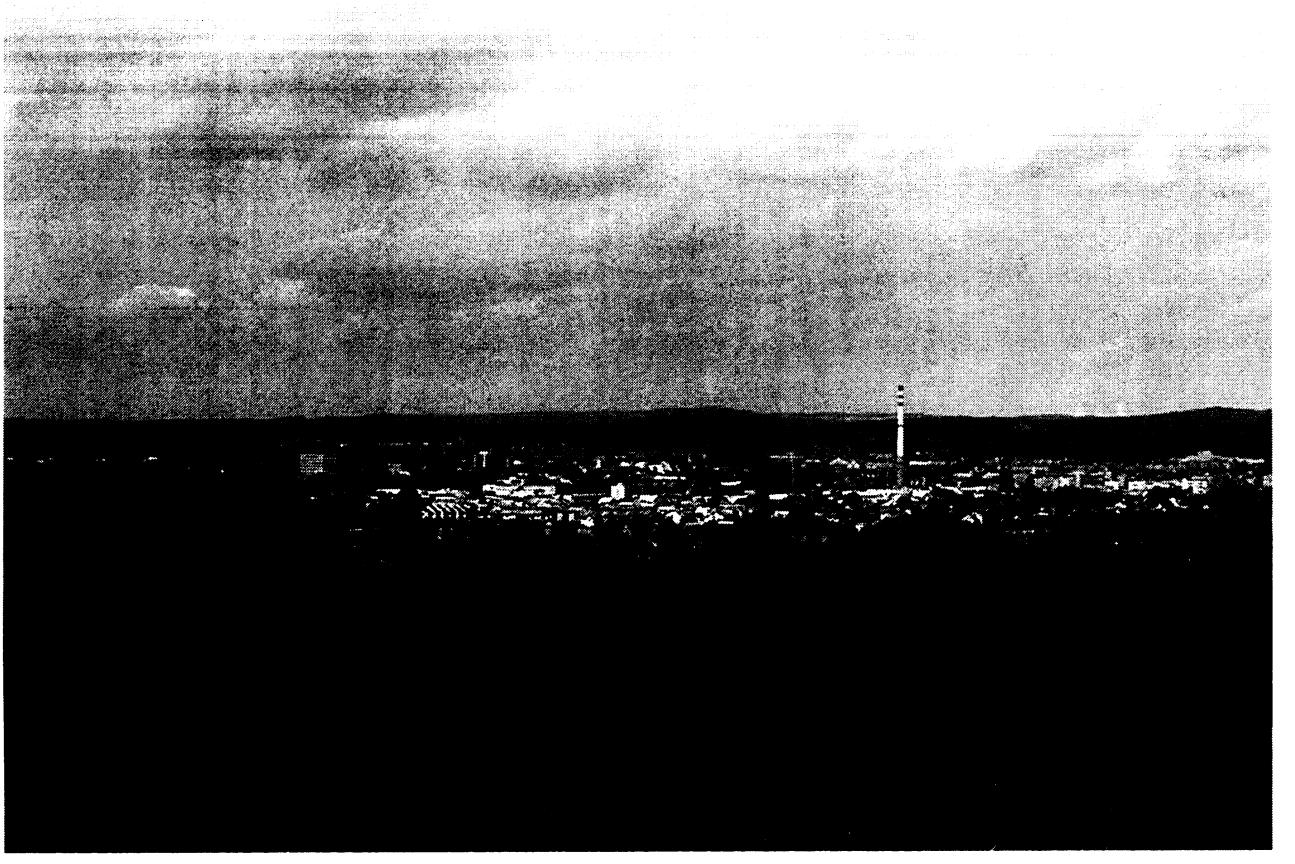

České Budějovice (fotografiu poskytol Úrad mesta České Budějovice)